Bağcı Şarabı
Taze YAPINCAK üzümünden FRANSIZ MAYALARI ile yapılmış nefis Türk şarabıdır.
Galata Necati B. Cad. 218
Telefon : 41267

Cumhuriyet

Onaltıncı yıl sayı: 5576 İSTANBUL — CAĞALOĞLU Pazartesi 20 ikinciteşrin 1939
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290

Fransızcadan Türkçeye
TALEBE CEP LUGATI
Dictionnaire de Poche Français - Turc
Rağıp Rıfkı Özgürelin 14 bin kelimelik Bu zengin lugatını tavsiye ederiz.
75 kuruş. ikbal kitabevi

Kanada'dan garb cephesine asker nakline başlanıyor

Müttefiklerin hava kuvvetlerine Ingiliz Generali kumanda edecek

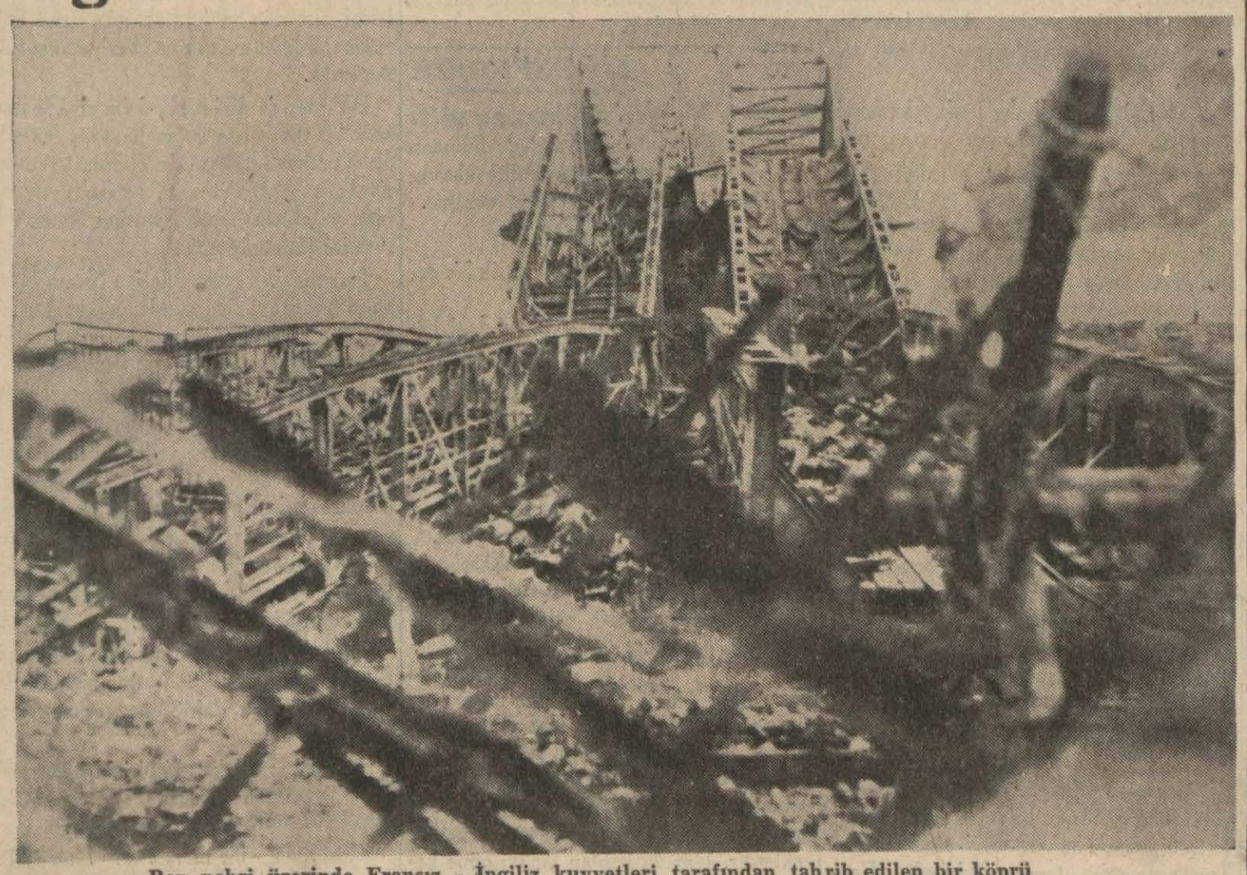

Ren nehri üzerinde Fransız - İngiliz kuvvetleri tarafından tahrib edilen bir köprü

Ottava 19 (a.a.) — Fransaya gönderilecek olan birinci Kanada fırkasının kumandanı General Mac Naughton, beyanatta bulunarak demiştir ki:

«— Kanada askerleri tam bir şevkle gitmektedirler. Fakat çok ciddî gözükü - yorlar. 1914 harbinde ise Kanadalıların fazla sergüzeştcu bir tavırları vardı. Fırka Fransaya vardığı zaman teslihat İn -

[Arkası Sa. 5 sütun 5 te]

Balkanlar Ve dış kuvvetler

Balkan birliği etrafında fikir yürütürken, ekseriya, yalnız Balkanlıların vaziyetini gözönünde bulunduruyoruz. Yabancı devletlerin tesirinden kurtulmak istediğimiz için olacak, Balkanlı olmıyan bir devletin Balkanlılar hakkında bir takım faaliyetlerde bulunduğunu haber alırsak sinirleniyoruz.

Halbuki şöyle bir sual hatıra gelebilir:

—Balkan birliği sadece Balkanlıların iradesile mümkün müdür?

Buna «evet» diye cevab verivermek pek o kadar kolay olmasa gerek. Her siyasî manzume gibi Balkanlı milletler de hem kendi kendilerile, hem de diğer siyasî manzumelerle daimî münasebet halinde yaşarlar. Balkan siyasî manzumesinin bir ahenk unsuru halinde var olabilmesi için iç şartların da, dış şartların da müsaid bulunması icab eder.

İşte, bugünkü dünya vaziyetine yakından baktığımız zaman bütün bu şartları en iyi bir şekilde bir araya toplanmış olarak görüyoruz. Balkan milletleri içinde, komşularile işbirliği yaparak beraber çalışmak fikrini hoş görmiyen bir tanesi bile yoktur. Tarihin verdiği tecrübeler, coğrafi ve iktısadî vaziyet, harb ve saire gibi bir takım canlı sebebler bu fikri mecburî kılıyor. Balkan dışı devletler arasındaki oynak ve müstekar olmıyan muvazene de Balkanlıların beraber yürümesini emrediyor. Cenubuşarkî Avrupasile alâkadar bütün devletler bugün buralarının harb sahnesi haline girmesini istemezler. İki aydanberi ham madde bakımından birçok membalarını kaybeden Almanya nazarında Balkanların eskisine göre çok daha büyük bir kıymeti vardır. Balkanlarda silâh patlıyacak olursa, Almanya kolay kolay seyirci duramıyacağından, kuvvetlerini dağıtmaya ve birçok yeni düşmanlarla çarpışmaya mecbur kalacaktır. Ve Balkanlar Almanyanın eline geçse bile, iktısadî hayat altüst edileceğinden, toprağın verimi azalacak, oralardan istifade imkânları sıfıra düşecektir.

Sovyet Rusya Balkanların emniyetile yakından alâkadar bulunuyor. Cenubuşarkî sahası yabancı bir kuvvetin tahakkümüne girdiği takdirde Ruslar çok rahatsızlık çekerler. Böyle bir vaziyet onları sıkı bir çember içine almak demektir.

NADIR NADI

[Arkası Sa. 5 sütun 4 te]

Mussolini'nin nutku

İtalyan Başvekili, Avrupa kıt'asına sirayet etmemiş olan harbin, iktısadî bakımdan bir dünya harbi şekli aldığını söylüyor

Roma, 19 (a.a.) — Stefani ajansı bildiriyor: Korporationlar Nezaretinde toplanan yüksek otarşi komisyonunda Mussolini tarafından söylenen nutkun metni şudur:

«— Yüksek otarşi komisyonu bu sene İtalya aleyhinde tatbik edilen sinsi zecrî tedbirlerin dördüncü yıldönümünde toplanıyor. Şunu da ilâve edelim ki bu tedbirler, bunları bize tahmil edenlerin arzusu hilâfına olarak memleketimiz için hayırlı neticeler vermiştir. Bugün mübalâğaya düşmeden tarihî olarak tavsif edilebilecek ahval ve şerait içinde toplanıyoruz. İtalyanın tarzı hareketi sayesinde askerî bakımdan henüz Avrupa kıta'sına sirayet etmemiş olan harb iktısadî bakımdan bir dünya harbi şeklini almıştır. Çünkü harbin bilâistisna dünyadaki bütün memleketlerin iktısadî ve içtimaî faaliyetlerini sekteye uğratmış ve altüst etmiştir. Aradan yalnız yirmi sene geçtikten sonra garib bir fırsat neticesinde şahid olduğumuz vakayi

(Arkası Sa. 5 sütun 3 te)

Kar ve fırtına

Dün Ankara, Konya ve İzmite kar yağdı, Karadeniz ve Akdenizde de şiddetli fırtına var

Ankara, 19 (Telefonla) — Bu sabah saat sekizden dokuza kadar buraya kar yağmıştır. Öğleye doğru hava biraz açmış, fakat akşam saat yediden itibaren kar tekrar yağmağa başlamıştır. Yağış devam etmektedir.

Konyada

Konya 19 (Hususî muhabirimizden)— Dün gece başlayan yağmur sabaha karşı kara çevirdi. Kar o kadar şiddetli yağdı ki, şimdi hertaraf bembeyaz olmuştur.

[Arkası Sa. 5 sütun 4 te]

Asılsız haberler

Alman elçisi, hükûmetimiz nezdinde teşebbüste bulundu

Berlin 19 (a.a.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

İstanbulda çıkan Tan gazetesine göre, Ankaradaki Alman büyük elçisi Rumanya büyük elçisile yaptığı son mülâkatta Alman hükûmetinin Sovyet - Rumanya hududunda bir Siegfried hattı inşası için Rumanyaya yardım etmek üzere elinden geleni yapacağını bildirmiştir.

Gene mezkûr gazeteye göre, Rumanya büyük elçisi bu teklifi reddetmiş ve sebeb olarak da Rumanyanın Sovyetler Birliği ile Rumanya arasında mevcud iyi münasebetleri bozabilecek hiçbir şeyi yapmak istemediğini ileri sürmüştür.

Dail Herald gazetesinin İstanbuldaki muhabiri bu uydurma haberi Alman büyük elçisinin, hatta Sovyet - Türk hududunu tahkim için icab eden bütün malzemeyi Türkiyeye de teklif ettiği şeklinde tertib ederek gazetesine vermiştir.

Türk gazetelerinden birinin Almanya ile Sovyetler Birliği arasında mevcud iyi anlaşmayı tahribe matuf olan bu çirkin teşebbüsü Almanya büyükelçisi tarafından Türk hükûmeti nezdinde şiddetle protesto edilmiştir. Türk matbuatının yanlış siyasî haberler neşri hususunda misli görülmemiş bir hareketi karşısındayız. Hâdise, Türk gazetesinin ayni zamanda Rumanya ile Almanya arasına da nifak sokmak istemesi itibarile bilhassa vahimdir. Bu vak'a, bazı Türk matbuatile İngiliz - Yahudi mümessillerinin müştereken yaptıkları faaliyetin bir nümunesidir. Türkiyenin yeni siyasî hattı hareketi, bu bimahaba gazetecilik propagandasını efkârıumumiyeyi Almanya ve Ankaradaki Alman mümessili aleyhine tahrik için bir zemin telâkki eder görünüyor.

Rumen - Alman ticaret müzakeresi

Bükreşteki müzakerelerin bir çıkmaza girdiği söyleniyor

Bükreş 19 (a.a.) — Reuter ajansı, Almanyanın Rumanya mallarını satın almak için piyasa fiatından yüzde on beş fazla teklif ettiğini bildiriyor ve diyor ki:

«Herhalde Almanya mubayaatının bedelini döviz olarak peşin verecek vaziyette değildir. Zira Hariciye Nezareti - nin ekonomi şubesi direktörü Clandius iki

[Arkası Sa. 5 sütun 2 de]

Şimal denizindeki facia

Batan Holanda gemisinde 150 yolcu boğuldu

Bir mayine çarptığı bildirilen vapurun Alman tahtelbahirleri tarafından batırıldığı da iddia ediliyor

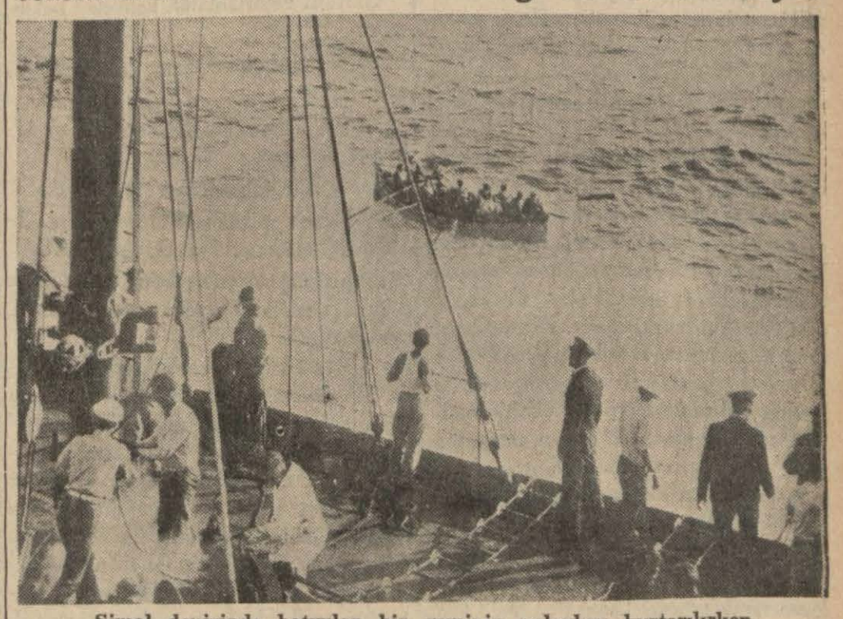

Şimal denizinde batırılan bir geminin yolcuları kurtarılırken

Londra 19 (a.a.) — 8300 tonilâtoluk Simon Bolivar ismindeki Holanda yolcu gemisi 400 den fazla yolcusile seyretmekte iken, İngiliz sahilleri açıklarında bir mayine çarparak sür'atle batmıştır. 150 den fazla ölü bulunduğu tahmin edilmektedir. Harbin bidayetindenberi, bu felâket, Royal Oak'ın batmasından sonra, en büyük deniz felâketini teşkil etmektedir.

Öğrenildiğine göre geminin yolcula -

[Arkası Sa. 3 sütun 1 de]

Balkan bloku içinde Bulgaristanın vaziyeti

Alman ajansına göre; Sofya hükûmeti her hangi bir bloka iltihak etmiyecekmiş

Sofya 19 (a.a.) — Alman ajansı bildiriyor:

Matbuat, Politishe Korrespondanz gazetesinin makalesi hakkında uzun tefsiratta bulunmakta ve bu makaleyi umumiyet itibarile tasvib etmektedir.

Gazeteler, Balkan devletlerinin yakında toplanacakları hakkında Türk membalarından verilen haberler hakkındaki mühim beyanatın esas kısımlarını «Almanya Balkanlarda barış istiyor» başlığı altında neşrediyor ve Bulgaristanın «bitaraf blok» ismi altında arzedilecek bir Balkan birliğinin haricinde kalacağını yazıyor.

Sofyadaki salâhiyettar mahfiller Bulgaristanın herhangi bir bloka iltihak ve bu suretle şimdiki vaziyetini terketmek niyetinde olmadığını bildiriyorlar. Versailles'da vücude getirilen vaziyetin muhafazasına matuf ve bilhassa Sovyetler Birliği aleyhine müteveccih herhangi bir blok tesisi fikrinin Bulgaristan için kabulü imkânsızdır. Bulgaristanda hâkim olan kanaat şudur ki, İtalya teşriki mesaisinin inzimam ettiği Alman - Sovyet teşriki mesaisi yalnız Balkanlarda barışı temin edecek mahiyette değil, ayni zamanda Avrupa kıt'asının bu kısmını alâkadar eden meselelerin hakkaniyetli ve müsalemetperver bir surette hallini de temin edecek mahiyettedir.

Rumanyanın komşularile münasebatı

Bükreş 12 (a.a.) — D. N. B.: Rumanya matbuatı bugün yazılarında Rumanyanın komşularile olan münasebatını mevzuu bahsetmekte ve Rumen hududlarının değişmezliğini ehemmiyetle kaydeylemektedir.

[Arkası Sa. 5 sütun 6 da]

Dün yapılan lik maçları

Dün lik maçlarına üç sahada da devam edilmiştir. Beşiktaş - Vefa maçı 1 - 0 Vefalıların aleyhine bitmiş, Galatasaray 5 - 1 Kasımpaşayı yenmiş, Fenerbahçe de 3 - 0 İstanbulsporu yenmiştir. Yukarıki resim Beşiktaş - Vefa maçından bir enstantanedir. Macların tafsilâtı 6 ncı sahifemizdedir.

Macera Romanı: 9

BEN CASUS DEĞİLİM

Yazan: SERVER BEDİ

Suzan kızardı. Darbe kaba idi. Adam bunu hissetti ve özür diledi:

— Şaka ettiğime lûtfen inanınız, dedi, meharetinize hayranım. Fakat, emin olunuz ki bunu bilmeğe ihtiyacımız var.

Suzan gülümsedi:

— Pek güzel, dedi, şimdi öğreneceksiniz, Philips.

Ve herşeyi anlattı.

Philips onu dikkatle dinlemişti. Suzan zarfı nasıl çaldığını anlatırken, o, gözlerini açıyor ve gülüyordu:

— Teşekkür ederim, dedi, işte şimdi benim kafamda bir ufuk açtınız. Bütün yanlışlık, 17 numaralı kamara yolcusunun 18 numaraya nakletmesinden evvel sarı çantadan ve dört lisan bilen sarışın kadın ihtilâtından geliyor. Bize verilen malûmat bundan ibaretti: «Zarf, vapurda, dört lisan bilen sarışın bir kadının sarı çantası içindedir. Kamara 17.» İlk işim, akşama doğru, sizin kamaranıza dalıp çıkmak oldu.

— Siz benim kamarama daha evvel de mi girmiştiniz?

— Evet. Sarı bir çantanız olup olmadığını anlamak için. Gerçi, seyahat eden kadınlar arasında sarı saçlılar ve sarı çantalılar nadir değildir. Fakat, üstelik, siz dört lisan da biliyordunuz. Bir de kamaranızın numarası 17 olunca tereddüd edilecek ne vardı? Bize verilen acele talimatta yolcunun hüviyeti bildirilmemişti. Farik unsurlar, bu dört vasıftan ibaretti: Sarı saç, sarı çanta, dört lisan, 17 numara. Hasta kadının sizinle kamarasını değiştirdiğinden haberimiz yoktu. Oradan şaşırmışım. Bunu bilseydim aldanmıyacaktım. Hasta kadın kamarasını bilhassa mı değiştirdi? Gerçekten hasta mıydır? Bu noktalar da mühim. Kamarasını bilerek değiştirdiyse, takib edildiğinden haberi olması lâzım, ki bu da bizim bazı hesablarımızı altüst eder. Bir şüphe veya ihtimal üzerine de hareket etmiş olabilir. Hastalık meselesine gelince, bunu da kadını teşhis için bilmeğe mecburuz. Siz onu gördüğünüzü söylediniz. Bir daha görseniz tanır mısınız?

— Şüphesiz!

— Emin misiniz?

— Şüphesiz, diyorum.

Philips, iki elini de Suzana doğru uzatarak:

— Ah, dedi, gördünüz mü ya! Size nekadar ihtiyacımız var!

Suzan bu ihtiyacı gene istismar etmek ümidile:

— Mösyö! dedi, ben casus değilim! Size bir tesadüfün yardımile hizmet ettim ve mükâfatını aldım. İşte o kadar.

Philips ona doğru eğilerek:

— Siz bir casus değilsiniz ama bir Fransızsınız! dedi.

— Fransız da değilim, Mösyö, Türküm.

— Fakat anneniz size Fransa muhabbeti vermemiş midir?

— Şüphesiz, fakat, işte o kadar. Hem, ben daha sizin kimin hesabına çalıştığınızı bilmiyorum. Hatta milliyetinizi bile tahmin edemiyorum.

— Hepsini öğreneceksiniz.

— Siz Fransız mısınız?

— Evet. Hem de bir Fransız zabiti idim.

— Şimdi değil misiniz?

— Ordu istihbaratile alâkam var.

— Fakat benim bununla hiç alâkam yok. Size söyledim: Ben casus değilim.

— Ben de size büromuzun hizmetinde çalışmanızı teklif etmiyorum. Yalnız... Görüyorum ki... Harikulâde zekânızla bana bir çok iyilikleriniz dokunabilir. Ben de, size, Parisin büyük mücevherat mağazalarının kutularile mukabele ederim.

Suzan gülümsedi:

— Daha evvel, dedi, sizi iyice tanımak istiyorum. Bu takma hüviyetleriniz ve sahte isimleriniz beni rahatsız ediyor.

Philips etrafına baktı. Gözleri, bir aralık, yirmi adım kadar ötede, arkası dönük, ayakta duran bir adama takılmıştı.

— Haklısınız, dedi, size kendimden bahsetmeliyim. Bana sadece Filip diyiniz. Asıl ismim odur. Kartvizitteki adım bir lâtife. Onun da ayrı bir hikâyesi var. Eski Holanda ressamlarından biri dirilmiş olamaz, değil mi? Bu, onun adıdır. Fakat... daha rahat konuşmak için buradan çıkalım. Yukarıda, Şiyon şatosuna giderken, gölün üstünde zarif bir köy kahvesi vardır. Öğleden evvel orada kimse bulunmaz. Hem arabanızı da görmek istemez misiniz?

Suzan odasına çıkıp geldi.

Otelin kapısında, rengi Filip'in gözlerine çok benzeyen, yeşile çalar, tatlı gri, yeni bir küçük otomobil duruyordu. Şoför onları selâmladı.

Filip Suzana dönerek:

— Kullanabilir misiniz? Direksiyona geçmek ister misiniz?

— Evet.

Şoförü bıraktılar. Suzan direksiyona geçti. Filip, yolda arabanın hususiyetlerini izah ediyordu. Genc kadın, memnuniyetinin derecesini gizleyerek ona teşekkür etti.

Kahvede kimse yoktu.

Göl üstündeki tarasta oturdular. Burada o kadar derin bir sükûn vardı ki, ne kahvenin içinde, ne önlerindeki manzarada, gözü ve kulağı biraz oyalayacak ne bir kımıldanış, ne de en hafif bir gürültü ve ses.

Erkek, sordu:

— Çocuk aşklarını dinlemek hoşunuza gider mi?

Suzan, manzaraya bakarken süzülen gözlerile:

— Çok! dedi.

Garsona ısmarladıkları kahveleri beklediler.

Suzan, gözlerini manzaradan ayırmıyarak:

— Oh... dedi, burada eski bir aşk hikâyesi dinlemek ne güzel!

Sonra erkeğe bakarak ilâve etti:

— Siz bir şairsiniz, Filip, tahminimde aldanmış olamam. Haydi, anlatınız!

Filip piposunu yakıyordu. Yanaklarını çukurlaştıran iki kuvvetli nefes çektikten sonra başladı:

— Ben Holandada doğdum, Harlemde. Wonwerman'ın doğduğu yer. Annem Holandalıdır, babam Fransız. Tıpkı - bunu bana Girval anlattı - sizin anne ve baba ağzında iki telâffuza uğrayan isminiz gibi, benim adım da, annemin ağzında Filips, babamın ağzında Filip'ti. babamı altı yaşımda, annemi, tıpkı sizin gibi, iki sene evvel kaybettim. Babam annemi almadan evvel, Harlem'e yerleşmişti ve milliyetini değiştirmemişti. Evimizde her şey, üslûb ve âdet, «Fransız» dı. Babam öldükten sonra annem bunu olduğu gibi muhafaza etmiş. Ailemiz, çalışkanlığile ve zenginliğile meşhurdu. Babam büyük bir sanayiciydi ve annem beni ona halef olabilecek bir kabiliyette yetiştirdi. Genc yaşımda işleri elime aldım. Görüyorsunuz ki bir şair olmaktan çok uzağım, bilâkis pratik bir adamım. Fakat, küçüktenberi bana tahayyül etmeği üğreten kızın hikâyesine gelelim.

Filip durdu ve dalgın gözlerile manzaraya baktıktan sonra, devam etti:

— Çocuktum. Bitişik komşumuzun Juliana adında bir kızı vardı. Her gün birbirimizi bulurduk ve ailem onu evimize çağırmama müsaade ederdi. Bu kız çok ince, sessiz, fakat kadın gibi işveliydi. Karanlık gözleri, küçük, etli ağzı, güzel altın saçlarının çerçevelediği yüzü, üstümde garib bir tılsım tesiri yapıyordu. Zannediyordum ki o, dünyanın hiçbir kız çocuğile mukayese edilemez. Bunu biliyordu o. Annemden evvel farkına varmıştı ki ben onun bir oyuncağından başka bir şey değildim ve parmağının her hareketine esirdim. Bugün bile onun müstesna bir güzellikle, muamma dolu bir cazibeye, nadir bir ruha sahib olduğuna inanıyorum.

«Babası Van Room, Holandada doğmuştu ama, aslında Prusyalıydı. Berlinli bir kadınla evlenmişti. Fakat bunun ne ehemmiyeti var? Juliana, kendisinin Alman kanından olduğunu bilse bile benim baba tarafından Fransız olduğumdan haberi yoktu. Onun gözünde ben bir Holandalıydım. Annem bu aileyi hiç sevmezdi. Onlarla sık görüşmüyordu. Kızın benim üstümdeki tesirini görünce, sık temaslarımızdan memnun olmadığını bana hissettirdi. Fakat ben Juliana'nın esiriydim. Çağırdığı zaman onunla buluşmağa mecburdum. Annemin Tilburg'da, bizzat idare ettiği bir orman işi vardı. Buna yakından nezaret etmesi lâzım geldi. Harlem'den ayrıldık. Juliana'yı üç sene görmedim.

Filip derin bir nefes aldı. Gri gözleri o kadar dalgındı ki, Suzan, «bu adam âşık» diye düşündü. Hâlâ o kızı mı seviyordu?

— Devam ediniz, dedi.

— Hoşunuza gidiyor mu?

— Pek çok.

Filip tereddüd ediyordu. Suzana yan gözle bakarak:

— Kendimden bahsetmek bana çok zor gelir, dedi, fakat sizin de benim üzerimde garib bir tesiriniz var. Size içimi boşaltmak istiyorum.

— Ne duruyorsunuz?

Filip önüne baktı:

— Siz, dedi, bizim, bizim âdetlerimizi bilmezsiniz. Kendimizden bahsetmek yasaktır. Çünkü, başka birine itimad etmek yasak. Fakat, ben... hiç olmazsa sizden bir söz almak isterdim.

— Yemin mi edeyim?

— Hayır, Suzan. Benim kız kardeşliğimi kabul ediniz. Hayatımızın bazı tarafları birbirine garib bir tarzda benziyor. Aramızda, bizi birbirimize bağlayan bir macera geçti.

«Devam ediyor»

Şehir ve Memleket Haberleri

Sokakların tenviri

Belediye, yollara bin lâmba daha koyduruyor

Elektrik idaresinde kâfi miktarda lâmba ve sair malzeme mevcud olduğu anlaşıldığından, İstanbul Belediyesi, bu sene sokaklara yeniden bin lâmba daha ilâvesine karar vermiştir. Bunun için bütçeye 50,000 liralık tahsisat ilâve edilmiştir. Bu lâmbaların yerleri Kaymakamlarla birlikte Parti heyetleri tarafından tespit olunacaktır.

Bundan evvel sokaklara konulmasına karar verilen iki bin lâmbadan henüz beş yüzü mahallerine takılmamıştır. Bin lâmba da sokaklara konulduktan sonra mevcud sokak lâmbalarının sayısı beş bini bulacaktır. Bu miktara havagazi lâmbaları dahil değildir.

ŞEHİR İŞLERİ

Balatta garaj yaptırılacak

Belediye, bu sene kendi motörlü kara vasıtaları için Balatta büyük bir garaj inşasına karar vermiştir. Balatta sahile yakın bir yerde Belediye malı olan bir arsada yapılacak olan bu garaj için bütçeye 25,000 liralık tahsisat konulmuştur.

Guraba hastanesindeki yeni pavyon

Gureba hastanesinin kulak, boğaz ve göz kliniği bugünlerde yeni yapılan paviyona nakledilecektir. Bu münasebetle küşad resmi icra olunacaktır.

Üsküdar tramvayları

Üsküdar tramvayının ıslahı vaziyetinin düzeltilmesi için bazı tetkikat icra edilmekte olduğunu yazmıştık. Evkafın bu idare ile ortak oluşu, alınması düşünülen bazı tedbirlerin icrasına mânidir. Şimdiki halde, şirket, kendi masrafile mevcudiyetini idame etmektedir. Yalnız altı, yedi yüz bin liralık borcu ödemek ve birde amortisman bedeli ayırmak için varidat kâfi gelmemektedir. Tekrar araba mübayaası için tahsisat yoktur.

Belediye, ev alım satımı için teşkilât mı yapacak ?

İstanbul Belediyesi İktısad müdürlüğü, ev kiralarile ev alım ve satımı işi üzerinde tetkikat yapıyor. Malûm olduğu üzere şehrimizde bu işi şimdiye kadar tellâl denilen bazı kimseler yapmaktadırlar. Halbuki büyük Avrupa şehirlerinde bu işle belediyeler meşgul olmaktadırlar.

Gerek ev tutmak, gerekse evini kiraya vermek istiyenler belediyelere müracaatle adreslerini kaydettirmekte ve tesçil muamelesini de gene belediyeler vasıtasile yaptırmaktadırlar. Bu suretle kiracı ile ev sahibi arasında ikide bir zuhur eden ihtilâfların önüne kolaylıkla geçilmektedir. Bu şeklin şehrimizde de kabiliyeti tatbikiyesi olup olmadığı araştırılmaktadır.

Tetkikler müspet şekilde neticelenirse bir talimatname hazırlanarak alâkadar makamlara verilecektir.

Küçük sanayi erbabı şehrin nerelerine yerleştirilecek

Muhtelif sanayi erbabının nerede teksif edilmesi lâzım geldiği yolunda yapılmakta olan tetkikat ilerilemektedir. Şehircilik mütehassısı, ağır sanayi erbabının Atatürk köprüsünden itibaren Halicin yüksek kısımlarına yerleştirilemsini muvafık görmüştür.

Küçük sanayi erbabının toplu bir halde bulundurulmalarının mahzurlu olduğunu ileri sürenler de vardır. Bu hususla meşgul olan komisyon, yakında esnaf teşekküllerile ayrı ayrı temas ederek vaziyeti bir kere de kendilerile birlikte tetkik edecektir.

Mahzende yakalanan adam

Sultanahmeddeki Erkek San'at mektebi talebeleri dün mektebin altındaki mahzenlerin penceresinden içeriye bir adamın girdiğini görümüşler ve meçhul şahsı iç mahzende eski defterler arasında yakalamışlardır. Zabıtaca yapılan tahkikatta bunun Abdurrahman isminde bir sabıkalı olduğu anlaşılmıştır.

Abdurrahman nöbetçi sulh ceza mahkemesinde verdiği ifadede demiştir ki:

«— Sarhoştum, yatmak üzere ambara girdim. Fakat burada bir sürü defterlerin kalabalık yaptığını ve etrafı pislettiğini gördüm. Bir iyilik yapmak üzere bu defterleri pencereden dışarıya atıyordum.»

Suçlunun bu iddiası varid görülmediğinden üç ay hapsine karar verilerek tevkif edilmiştir.

Bir ölüm

Mercanda Uzunçarşı caddesinde hırdavatçılık yapan ve ayni dükkânda yatıp kalkan Sadullah oğlu Muradın iki gündenberi dükkândan çıkmadığını gören komşuları zabıtaya haber vermişlerdir.

Yapılan muayenede Muradın çekmekte olduğu kanser hastalığından öldüğü anlaşılmıştır.

Kâğıthane cinayeti

Maktulün karısı beş bin lira tazminat istiyor

Yazın, Kâğıdhane köyünde Kırkağac mandırasında olan bir cinayetin davası, geçende İstanbul birinci Ağırceza mahkemesine verilmişti. Suçlu mevkiinde, çoban Şaban bulunmaktadır. Kendisinin bir kavga sırasında çoban Niyaziyi tabanca kurşunile öldürdüğü iddia ediliyor. Şaban, bu cinayeti kendisinin değil, orada bulunanlardan Cevadın işlediği müdafaasındadır. Mahkeme, şimdi şahidleri dinlemektedir.

Bunlardan Çoban Hüsameddin, hâdisenin Subaşı denilen yerde olduğunu, Cevadın Tahirin yerine koyun koymasına kızan Tahirle Cevad arasında bu yüzden çıkan kavganın büyüdüğünü, o sırada Niyazinin gelerek araya girdiğini ve atılan bir kurşunun isabetile öldüğünü söyliyere, «ben o sırada mandırada idim, yaralı Niyaziye sordum, kendisinin Şaban tarafından vurulduğunu söyledi» demiştir.

Karaağac caddesinde Terkos kumpanyasında bekçi Osman oğlu Bostan, gece saat dokuzda «müslüman yok mu, jandarma yok mu?» diye bir ses duyduğu, tanımadığı birini yerde yaralı yatıyor gördüğü, bu adamın sadece «beni vurdular» dediği şeklinde şahidlik etmiş, Kâğıdhane jandarma karakol kumandanı İzzet oğlu Muhsin, yapılan tahkikata dair izahat vermiştir.

Bu izahata göre, hâdiseden sonra Kâğıdhane ile Ayazağa arasında yakalanan Şaban, suçunu sözle itiraf ettikten başka, ateşlediği tabancayı sildiği yeri ve o yere attığı bezi göstermiş. Bu ifadeye göre de, yaralı Niyazi, Cevadla kavga sırasında kendisini Şabanla Cevadın vurduğunu söylemekle beraber, «amma asıl vuran Şabandır» sözünü ilâve etmiş. Şahid, Kâğıdhane köy korucusu Sedad da, «hâdisede iki kişi yaralanmıştır. Bunlardan biri Tahir, biri Niyazidir. Niyazi sonradan öldü. Her ikisinin de kendilerini Şabanın yaraladığını söylediklerini işittim. Cankurtaran gelmedi, Niyaziyi taksi ile götürdük» şeklinde ifade vermiş, bütün bu şahidliklere ne diyeceği sorulan Şaban, arnavudca tercümanlık eden Feyban delâletile, kendisinin suçlu olmadığını, failin Cevad olduğunu tekrarlamıştır.

Muhakemenin devamı, bulunamıyan birkaç şahidin aranması ve Ünyede kasablık eden iki kişinin orada istinabe yolile ifadelerinin alınması kararile, 14 kânunuevvel perşembe saat 14 e kalmıştır. Bu davada, ölen Niyazinin karısı Fethiye, şahsî davacı yerine geçmiştir. Yedi ve üç yaşlarında iki çocuğundan maada «henüz karnındaki dört aylık çocuğu da dahil olmak üzere bu üç yetimin tahsil, terbiye ve iaşesine medar olacak lâakal beş bin lira kan pahası» istemektedir.

KÜLTÜR İŞLERİ

Erken tedrisatın mahzurları

Erken tedrisatın mahzurları, yalnız İstanbulda değil, Anadolunun diğer bazı yerlerinde de görülmeğe başlanmıştır. Ezcümle Sökedeki ortamekteb talebeleri Aydına, Çarşamba talebeleri Samsuna gitmek mecburiyetindedirler. Bu talebelerin velileri Maarif Vekâletine müracaat ederek bu halin önüne geçilmesini istemişlerdir.

VİLÂYETTE

Vali geliyor

Bükreşe gitmiş olan Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdar, yarın öğleden evvel limanımıza gelecek olan Rumen vapurile İstanbula dönecektir.

600 bin liralık bir dava

Bir müddet evvel vefat etmiş olan madenci Arifin şeriki Bulgurpalas sahibi Habible hazine arasında Bolu ormanlarından bir kısmının ciheti aidiyeti dolayısile 600,000 liralık bir dava işi mahkemece tetkik edilmektedir. Beyoğlu altıncı sulh hâkimliği bugünlerde merhum madenci Arifin terekesi dolayısile hazinenin talebini de tetkik edecektir.

Konya Halkevinin fakir halka yardımı

Konya (Hususî muhabirimizden) — Konya Halkevi içtimaî yardım şubesi fakir halkın hastalıklarına aid muayeneleri Halkevinde üye doktorlara meccanen ve muntazaman yaptırmakta, sonra da icab eyliyen ilâçlarını Belediye vasıtasile parasız olarak temin eylemektedir.

Halkevimiz bu yıl yapıcı ve marangoz ustalarına münhasır olmak üzere bir de hesab - hendese kursu açmıştır. Konyada okuyup yazması olmıyan birçok yapıcı ustaları mevcuddur. Bu ustalar kursa canla başla devam etmekte ve fayda görmektedirler.

Ecri misiller

Maliye Vekâleti, alâkadarlara tamim gönderdi

Millî emlâki füzulen işgal edenler hakkında açılacak davalarda taleb edilen ecri misil hakkında Maliye Vekâleti alâkadarlara bir tamim göndermiştir. Buna nazaran dava mevzuu olan gayrimenkulün geçmiş en yakın seneye aid icarı açılan ecri misil davasına esas olacaktır.

Eğer en yakın seneye aid ecri misil olmayıp da mahkeme kararile ecri misil varsa bu miktar muteber olacaktır. Eğer bunlar da yoksa vergi kıymeti esas tutulacaktır.

Ecri misil aranan mal bina ise, mükellefler hesab defterinde mukayyed gayrisafi irad, binanın senelik icarı addedilecek ecri misil aranan arazi veya arsa ise Hususî idare arazi memurluğundaki (mükellefler hesab defterinde) mukayyed kıymetin 1/10 u, o arazinin bir senelik icarı addedilecektir.

MÜTEFERRİK

Adliye Vekili Ankaraya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Adliye Vekili Fethi Okyar, dün akşamki ekspresle Ankaraya hareket etmiştir.

Ekspres geç kaldı

Dün sabahki ekspres, iki saatlik bir gecikme ile şehrimize gelmiştir.

Ekspresin gecikmesine, Çekyadaki hâdiseler dolayısile Almanyadan gelen vagonların iki saat teahhura uğraması sebebiyet vermiştir.

Bir Alman profesörü gitti

Bir müddettenberi Harb Akademisinde profesörlük yapan Alman generallerinden Şikfos, memleketine dönmüştür.

General, istasyonda, Harb Akademisi kumandanı General Ali Fuad ve Akademi erkânı tarafından uğurlanmıştır.

Doğu ve Eğemen vapurları getiriliyor

Alman tezgâhlarında inşa edilen Doğu ve Eğemen vapurlarını getirecek mürettebat seçilmiş ve hazırlıkları tamamlanmıştır. Bu vapurları, Almanyadan limanımıza Aziz ve Said kaptanlar getireceklerdir. Her iki kaptan bir iki güne kadar ayrılan mürettebatla beraber karayolile Almanyaya gideceklerdir.

Uludağda jeolojik tetkikat

Bursa (Hususî) — Dikilideki yer sarsıntılarının sebeblerini tetkikten dönen maruf jeoloji profesörü Salamon Kalvi şehrimize gelmiş ve Bursa ile Uludağın jeolojik vaziyetini tetkik etmiştir. Profesör, Valimiz Refik Karaltanla birlikte Çekirgedeki sıcak maden sularının membalarında tetkikat yapmış, suların halihazır vaziyetleri ve kıymetleri üzerinde muhtelif mütalealar serdetmiştir. Meselâ: Kükürtlü denilen kaplıcada kükürtün eser miktarında olduğunu, bu membaın herhangi bir inhidam neticesinde suyun miktarını azaltmış bulunduğunu, burada derin bir araştırma yapılacak olursa kaybolan suyun bulunabileceğini anlatmıştır.

Profesör, bilhassa sıcak sulardan çok daha fazla radyo aktiviteyi ihtiva eden suların soğuk sular olduğunu, bunların da yalnız granit mıntakalarından çıkan membalarda bulunduğunu bildirmektedir. Hayat ve sıhhat bahsinde mühim bir mevki almış bulunan radyo aktivitenin soğuk meba sularında ve bilhassa granitli mıntakalarda bulunması, Uludağın hususî bir kıymet taşıdığını meydana çıkaracaktır. Bunun için profesör, Dağcılık kulübü reisi Saim Altıok ve idare heyetinden Musa Ataşla birlikte Uludağa çıkarak dağda mevcud membaların su miktarlarile hararet derecelerini ölçmüştür. Profesör Salamon Kalvi bu suların radyo aktiviteleri ölçülür ve netice müspet bir şekil alırsa buranın bütün dünya için mühim bir kür merkezi halini alacağını bildirmiştir. Bu maksadla Valimiz; Üniversite fizik profesörü Dembergi şehrimize davet etmiştir. Profesör Demberg bugünlerde şehrimize gelerek Uludağdaki suların radyo aktivitelerini tespit edecek, ayrıca İnegöldeki Oylat kaplıcası suyunda da tetkikat yapacaktır.

Tevkif edildi

Saraçhanebaşında ahçı Belkisin dükkânında çıraklık yapan Cemil, kendini bilmiyecek derecede sarhoş olmuş, ve dükkân komşusu kömürcü Ahmedle kavgaya tutuşmuştur. Cemil, gürültü üzerine işe müdahale etmek üzere gelen polis memuru Halile bıçakla taarruz etmiş ve memurun kaputunu yırtmıştır. Diğer polislerin de yardımile Cemil zorla karakola götürülmüştür.

Cemil dün dördüncü asliye ceza mahkemesinde zabıtaya hakaret suçundan tevkif edilmiştir.

Siyasî icr

İngiltere ve Fra

İngiltere ile Fransa, geçe Harbin bir çok acı te den ibret dersi alarak h yekvücud olarak çalışmağa fe hemmiyet veriyorlar.

Geçen Umumî Harbde, İngili sız ordularının kumanda ve idar ikisi de yanyana harbettikleri h det yoktu. Malî ve iktısadî tec ve bahrî harekâtta bile birlik mıştı. Ancak harbin dördüncü muhtelif kumanda ve idarelerd vahdet temin edilebilmiştir.

Yeni harbin başlangıcında ve vel umumî erkânıharbiyeler ara temas ve istişareler neticesi ola sahada esas itibarile birlik ka mıştı. Fakat bir çok teferrüatta harbin karada devamlı mevzi n ve denizde abluka, korsan har yare baskını gibi hususiyetleri bir çok yeni yeni vaziyetler ve karşılaşılmış olduğundan iki tara lerini birbirine uydurmak için zakerelerde bulunmak mecburiy mışlardır.

Bilhassa şimdiki harb, daha z sadî bir mücadele ve malî sav olduğundan İngiltere ile Fransa rine çok geniş mikyasta ve mu plân ve sistem üzerine yardım ruretini hissetmişlerdir.

Bunun için Fransa Maliye N naud Londrayı ziyaretinde malî işbirliği üzerinde çok mühim m yapmış. İngiliz ve Fransız hazi leri arasında daimî teması muha cek teşkilât vücude getirilmiştir.

İki devletin hazine şefleri ara pılan görüşmeleri, başvekillerle danların iştirak ettikleri müştere rasının toplantısı takib etti. Bu i ir neşredilen müşterek tebliğde malî ve iktısadî meseleler üzeri lar alındığı bildirlmektedir.

Bu kararlardan en mühimmi yasalarında rekabeti kaldırmak te eşya almağa dair ittihaz ol birlerdir.

Her iki memleket, birbirinin de ihtiyaclarını mümkün mert membalarından temin edeceğid

Görüşülen bir mesele de Avrupadaki bankalar ve serma tınlarını çoktan Amerikaya kaç Şimdi büyük küçük hükûmetle bankaları da altınlarını Ameri deriyorlar. Her memleket para metini artık sterline göre değil, sı üzerine tespit etmektedir. Bü pa bir altın fakrüddemine uğra Halbuki Amerika yeni kanunla lere ancak peşin para, yani altı mukabilinde harb malzemesi sa tir.

Muharrem Feyzi

İzmir tütün piyas

İzmir (Hususî) — Tütün bayramın geçmesine rağmen mıştır. Fakat alâkadarlar, bug mübayaatın başlıyacağını söy dirler. Gecikmeye sebeb, Amc tün kumpanyalarına, merke bekledikleri talimatın gelmem dır.

Tütün alıcıların mübayaa m emre amade olarak tütün mın da bulunmakta ve müstahsille mektedirler.

Amerikan kumpanyaları m ri, Ankarada iken, döviz esası kurulan Türk - Amerikan tic hedesi karşısında, doların be kurdan biraz daha yüksek Ticaret Vekilimizden istemişl tütün fiatlarının da yüksekliğ bu hususta tedbir alınabileceğ lemiştir. Rivayete nazaran, d kuruş üzerinden kabulü is Mukabil şart da kabul edilir geçen senenin seviyesini b Akhisardan bir heyet de Tica limize müracaatle, mübayaat edilecek bir heyet tarafından sını ve tütünün bu heyet delâ cılara satılmasını ve heyete b komişyon verilmesini teklif e Vekil, bunu, müstahsilin men kımından doğru bulmamıştır.

Kalb sektesinden ö

Mes'udiyeli Bekir isminde b Gümüşsuyu caddesinden geçer denbire düşerek ölmüştür. Yap ayenede, Bekirin kalb sektesind anlaşılmıştır.

Cumhuriy

Nüshası 5 kuruştur

Abone şeraiti | Türkiye için

Senelik 1400 Kr.
Altı aylık 750 »
Üç aylık 400 »
Bir aylık 150 »

SON HABERLER

Şimal denizindeki facia

Batan Holanda gemisinde 150 yolcu boğuldu

Bir mayine çarptığı bildirilen vapurun Alman tahtelbahirleri tarafından batırıldığı da iddia ediliyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

rından 100 kadarı, Harwich'te karaya çıkarılmıştır. Bunların büyük bir kısmı ağır yaralıdır.

İngilterenin şark sahiline bu gece çı - karılmış olan kazazedelerin büyük bir kısmı derhal iki hastaneye yerleştirilmiş - tir. Yaralı olmıyanlar da üç otokarla Londraya getirilerek bir otelde iskân edil-miştir. Bu gece Londraya getirilmiş olan felâketzedelerin adedi, hastanelere yer - leştirilenlerle beraber, 251 dir. Bunların 230 u büyük, 15 i çocuk, 6 sı da bebek-tir.

Felâketzedelerin ifadelerine göre, Si-mon Bolivar o kadar çabuk bir surette yan vermeğe ve batmağa başlamıştır ki, bütün tahlisiye sandallarını denize indir-mek kabil olmamıştır. Bu sebebden yol - cuların birçoğu, kendilerini, denize atma-ğa mecbur kalmıştır.

Diğer taraftan öldükleri sanılan 150 kişiden birçoğu, vukua gelen iki infilâk-ten ölmüştür.

Kurtarılan kamarotlardan Wristers'in ifadesine göre, geminin kaptanı Voors - puy, süvari köprüsünde infilâkin olduğu dakikada ölmüştür.

Holandanın Londra elçisi ve Holanda elçiliği erkânı bu sabah derhal felâketze-delerin yerleştirildiği otele giderek gemi subaylarını isticvab etmişlerdir. Bunların ifadelerine göre, gemide sancak ve iske-lede birer infilâk olmuştur. Gemi subay-ları infilâklerin mayinlerden ileri geldiği fikrindedir.

Maamafih bazı yolcular, gemiye iki torpil isabet ettiği kanaatini izhar etmek-tedir.

Hastanede bulunanlar, Holandalı, Norveçli, İngiliz ve birçok da Alman mültecisidir. Küçük kızile birlikte felâ - ketten kurtulmaya muvaffak olan bir zat, karışıklık esnasında ve bilhassa vakit dar-lığından gemideki bütün tahlisiye sandal-larının denize indirilememiş olduğunu bil-dirmiştir.

Bu zat, kendi kurtuluşunu şöyle anla-tıyor:

«— Küçük kızımla beraber sandalda yer bulamadım. Çünkü sandal dopdolu idi. Bunun üzerine kızım kollarımın ara-sında olduğu halde kendimi suya bırak-tım. Deniz üstünde bir sandık yakala - maya muvaffak oldum. Bunun içini bo - şalttım ve küçük kızımı bunun içine yer-leştirdim ve kendim de sandığı iterek yüz-meye başladım. Suyun üstü mazutla ör - tölü idi. Bir saat kadar bu suretle yüz - dükten sonra nihayet bir gemi bizi bulup kurtardı. Küçük kızım yalnız infilâk es-nasında müthiş korkmuştu. Fakat bilâha-re çok mükemmel hareket etti. Kızım sır-sıklamdı. Ben ise yağ içinde simsiyah - tım.»

Havas muhabirinin bildirdiğine göre, hastaneye yatırılmış olan felâketzedele - rin hemen hepsi Simon Bolivar'ın bir de-nizaltı gemisi tarafından iki torpil atıl - mak suretile batırıldığı kanaatindedir. Bunlardan birinin ifadesine göre, ikinci torpil tahlisiye sandallarından biri denize indirilirken gemiye çarpmış ve bunun üze-rine bu sandal parçalanarak içindekiler ya ölmüş ve yahud denize dökülmüştür.

Hukuku düvel kaidelerine muhalif hareket

Londra 19 (a.a.) — Şimal denizinde batan «Simon Bolivar» vapuru hukuku düvel kaidelerine muğayir olarak Al - manlar tarafından haber verilmeden ko-nulmuş olan bir mayine çarpmıştır. Va - purda 400 kişi bulunmakta idi. Bunlar-dan 140 kişinin boğulmuş olmasından kor-kulmaktadır. 260 kişi dün akşam Har - wich'te karaya çıkarılmıştır. Bunların bü-yük bir kısmı yaralıdır.

Amirallık makamı bu hâdisenin İngi-liz ticaret vapurlarile bitaraf vapurların mutad yollarına bunları batırmak mak - sadile haber vermeden mayinler döken Alman hükûmetinin hukuku düvel kaide-lerine ve insanlık vazifelerine riayet et - mediğine yeni bir misal teşkil ettiğini be-yan etmektedir.

Bir Litvanya vapuru da battı

Kaunas 19 (a.a.) — Kaunas ismin-deki Litvanya vapuru Roterdam yakının-da bir torpile çarparak batmıştır. Müret-tebat arasında 14 yaralı vardır. Vapur Litvanya için yük almak üzere İngiltere-ye gidiyordu.

Almanya Hitler'e isyana hazırmış

Yalnız bunun için 3 şar-tın tahakkuku lâzım

Paris 19 (a.a.) — «Havas» Hit - ler'in eski arkadaşı fakat sonra en büyük düşmanı olan Otto Strasser Paris-Soir gazetesine verdiği mülâkatta «Almanya 1941 de kurtulacak» demiştir.

Strasser büyük bir gizli cemiyet olan «Siyah cephe» nin şefidir. 1934 te Al - manyadan ayrıldıktan sonra Viyanada, müteakiben Prag ve Zürih'te Hitler'e karşı fasılasız mücadele etmiş ve fakat son Münih suikasdinde amil olduğunu bildiren Alman hükûmetinin müracaati üzerine Zürih'ten ayrılmaya mecbur kal-mıştır.

Strasser:

«— Münih infilâkının nasıl ve hangi şerait içinde vuku bulduğunu öğrenir öğ-renmez, bunun Gestapo tarafından yap - tırıldığını anladım.» demiştir.

Almanyadaki vaziyete gelince, Stras-ser şunları ilâve ediyor:

«— Siyah cephe azasından birçoğile münasebetim olduğu için size temin ede-bilirim ki Almanya, Hitler'e karşı isyan ve ihtilâle hazırdır. Bunun için şu üç şar-tın tahakkuku lâzımdır:

1 — Almanlar harbin dehşetini haki-katen hissetmelidirler.

2 — Almanya ilk askerî muvaffaki - yetsizliği görmelidir.

3 — Mahrumiyetler gittikçe daha ağır bir hale gelmelidir.

Bu üç şartın önümüzdeki ilkbaharda tahakkuk edeceğini zannediyorum.»

Fransız - Yunan ticaret müzakereleri

Paris 19 (a.a.) — Fransız - Yunan ticaret müzakereleri yarın Pariste başlı-yacaktır. İki memleket arasında şimdiki ticaret mübadelesi yekûnu altmış milyon franktır. Bu esasın genişletileceği zanne-dilmektedir.

İngiliz - Fransız iş birliği

Bitaraf memleketlerde çok iyi karşılandı

Paris, 19 (a.a.) — «Havas» Yüksek konsey tarafından teyid edilen Fransız - İngiliz iktısadî teşriki mesaisi bütün bitaraf memleketlerde geniş bir akis hasıl etmiş-tir. Belçikada, Daladye - Çemberlayn anlaşması yıpratma harbini karşılamaya matuf müşterek cephenin başarılması şek-linde telâkki edilmektedir. Holandada, bazı müşahidler, bunu barışın organizas-yonu için şimdiden bir esas ve geniş bir iktısadî federasyonun nüvesi olarak telâk-ki ediyorlar. Macaristandaki kanaat, yük-sek konseyin Fransayı İngiltereden ayır-mak için Almanya tarafından yapılan te-şebbüslere kat'î bir cevab verdiği merke-zindedir. İsviçredeki müşahidlere gelince, bunlara nazaran bu Fransız - İngiliz ha-reketi, bitarafları mübadele esasına daya-nan bir iktısadî sisteme sürüklemek için Almanya tarafından sarfedilen gayretlere karşılıktır. Filhakika İsviçreye gelen ha-berler, teşrinisani sonunda Berlinde bü-tün doğu - cenub devletlerinin iştirak ede-ceği bir nevi ekonomi k nferansının top-lanacağını bildirmekte idi. Macaristanla Bulgaristan böyle bir şeyden henüz haber-dar edilmediklerini bildirmişlerdir. Bunun la beraber Almanya İngiliz - Fransız ab-lukasının kendisini tedarikten menettiği malzemenin Avrupa kıt'ası memleketleri-den kısmen temin için halen elinden ge-leni yapmaktadır. Diğer taraftan Al-manyanın Rumanya ile yaptığı müzake-reler de bir çıkmaza girmiştir.

Mısır meb'usan meclisi reisliği

Kahire 19 (a.a.) — Kralın açış nut-kundan sonra, Mısır Meb'usan meclisi reisliğe Ahmed Mahiri 36 ekseriyet re-yile intihab eylemiştir.

Ahmed Mahir, Sadi partisi yani hükû-met blokunun sol cenahı lideridir.

Beynelmilel hâdiseler

1939 Nobel edebiyat mükâfatı

Yazan: *AHMED HALİL*

Günün beynelmilel vukuatını takib e-denlerin gözleri, bu sırada şimalî Avru-panın aslı Turanî olan küçük bir devleti-ne çevrilmiş bulunuyor. 177 milyonluk bir halka hükmeden Sovyet Rusyanın tale-bleri karşısında bu küçük ve üç buçuk mil-yonluk devletin, yani Finlandiyanın ta-kındığı zeki ve mağrur tavrı temaşa eder-ken bu arada yeni bir hâdiseye de şahid oluyoruz: Stokholm'deki Nobel mükâfa-tını tevzi eden heyet, mükâfatın edebiya-ta aid olanını geçen hafta bir Fin edibine verdi.

Acaba mükâfatın kimlere verileceğini karar altına alan Nobel heyeti, kendi komşusu ve dostu olan küçük bir halkın halihazır siyasî vaziyetini kuvvetlendire-cek teveccühkâr bir jestte mi bulundu? Bu suali ortaya atan bir Fransız muhar-riri, hâdisatın akla getirdiği bu sualin ce-vabını menfi olarak veriyor. Mükâfatı tevzi eden heyet, tamamile objektif dav-ranmış, edebî kıymet güzelliğile düşün-müştür. Buna rağmen Fin edibinin kar-şısında Bounine ismindeki bir Rus roman-cısının rakib olarak görünmesi ve kaza-namaması, bizi, yukarıdaki suali kendi kendimize sormaktan menedememektedir.

1939 Nobel edebiyat mükâfatını ka-nan Fin edibi, Emil Sillanpä'dir. 1888 de doğan bu edibin ismi, meşhur Fin des-tanı Kalevala sahibi Lönnrat'dan sonra gelen isimlerden biridir. Aslında bir Fin köylüsü olan Sillanpä, şu ilk eserini 1916 da yazdı: Güneş ve hayat. İkinci eseri 1917 de Finlandiyanın geçirdiği siyasî ve millî buhranların hikâyesi olup Sefa-let ismini taşımaktadır.

Eser, Helsinki üniversitesinde Fransız edebiyatı tedris eden ve finceye derin vu-kufu sayesinde Fin edebiyatını Fransa-ya ve Avrupaya tanıtmak vazifesini pek iyi başaran Perret tarafından 1927 de fransızcaya tercüme edilmiş, o zaman yalnız Fransada değil, bütün Avrupa memleketlerinde derin bir alâka uyandır-mıştı.

Fakat Fin edibi Sillanpä'nin, Nobel mükâfat heyetini alâkadar eden ve ken-disine bu mükâfatın verilmesini temin e-den eserleri bilhassa şu isimleri taşıyor: Kısa bir hayat, İnsanın yolu, Yaz ışık-ları. Hiçbir lisana henüz tercüme edil-memiş olan bu eserler hakkında Stokholm Nobel heyetinin verdiği karar, şüphesiz komşulukları icabı, finceye vakıf olma-ları lâzım gelen heyet azasının derin tah-lillere ve tetkiklere müstenid hükümleri-nin neticesidir. Bu hüküm dolayısile, ge-rek isimlerini zikrettiğimiz bu eserlerin, gerek Sillanpä'nin diğer yazılarının bir-kaç beynelmilel lisana tercüme edilme-leri çok muhtemeldir. Bu arada belki fran-sızca ve almanca yolile bazılarının da türkçeye çevrilmeleri ihtimalini düşünü-yoruz. Belki edebiyat tarihçilerimizin sık sık bahsettikleri ırkî ve kavmî vahdetin bu suretle edebî tahassüsler sayesinde bir tecellisi olup olmadığına hükmetmek im-kânı hasıl olur.

1939 Nobel mükâfatının Turanî bir halkın edibine verilmesi münasebetile dü-şündüğümüz bir noktayı kaydedelim: E-ğer tesadüfen böyle bir mükâfat heyeti Fransada, yahud İngilterede... ilâh ol-saydı, bir Fin edibine böyle bir mükâ-fatın verilmesine imkân bulunmazdı. İs-veçin Finlandiya ile olan coğrafî ve tari-hî karabetini ve İsveçlilerin dolayısile fin-ce ile olan alâkaları vesilesiledir ki Fin-landiyanın yetiştirdiği edebî bir kıymetin hakkı veriliyor. Nobel heyeti, beynelmi-lel âlemde, şu veya bu lisan kaydi olmak-sızın, yaratılan edebî eserlerin her sene birincilerini seçmek istiyorsa, herşeyden evvel, bütün lisanların çevresinde yarati-lan âsar hakkında vukuf ve hüküm sahi-bi olacak bir organizasyona malik olma-lıdır. Aksi takdirde bu gibi mükâfatlar, ancak mahdud birkaç millete aid lisan-lar çevresindeki eserlere ve sahiblerine in-hisar etmekte devam edecek ve edebiyat sahasında edebî kıymetlere karşı göste-rilecek adaletten daima uzak kalacaktır.

Irkdaşımız Fin edibinin 1939 da ka-zandığı bu muvaffakiyetten dolayı bütün Türklerin sevinmeğe hakkı vardır.

AHMED HALİL

Bir tekzib

Ankara 19 (a.a.) — Haber aldığı - mıza göre, Reisicumhur İsmet İnönünün yakında Bağdada seyahat edeceklerine dair bazı ecnebi menabiden intişar eden haberin aslı ve esası yoktur.

Amerika ordusunun takviyesi

Vaşington 19 (a.a.) — Harbiye Na-zırı Woodring yaptığı beyanatta Ameri-ka ordusunun 75 bin kişi arttırılacağını ve bu kuvvetin yeni deniz ve hava üslerinin müdafaasına tahsis olunacağını söylemiş-tir.

GÜNÜN MEVZULARI

Harb ve İsveç

Avrupadaki mücadele, dünyanın bu en müreffeh ve asırlık bitaraf memleketini şiddetle müteessir ediyor

Yazan: ***

Bitaraf memleketler arasında harbin tesirleri en çok İsveç üzerinde görülmeğe başladı. Bu bitaraf memleketin eriştiği müreffeh vaziyeti muhafaza edebilmesi ümidleri tamamen zail olmuştur.

İsveç bitaraflığını müdafaa edebilmek için birçok ihtiyatî tedbirlere tevessül et-miş, bu meyanda sahil muhafaza vasıtala-rını, ordu ve donanmasını takviye etmek üzere bütçeye ağır masraflar tahsisatı koy-muştur. Bu masraflar, memlekette şimdiye kad görülmemiş derecede ağır vergiler kor asını mucib olmuştur.

İsveçin asırdide serbest ticaret rejimi son günlerde birbir arkasına çıkarılan kra-lî iradeler ve kararnamelerle son derecede murakabe ve tahdid altına alınmış, mem-lekette her sahada bir harb iktısadiyatı re-jimi kurularak serbest ticarî hayata veda edilmiştir. Filvaki, gıda maddeleri husu-sunda İsveç kendi kendine kifayet ede - bilecek bir kudrette olmakla beraber, İn-giliz ablukası petrol gibi bazı mühim ithal maddelerinin nedretine sebeb olmuş ve bu yüzden bütün İsveç dahilinde hususî oto-mobillerin işletilmesi yasak edilmiştir.

İsveç haricî ticaretinin idamesi ancak deniz münakale yollarının serbest ve açık olmasına bağlıdır. Memleketin servet ve refahının temeli haricî ticarettir. Bunun için gerek hükûmet gerekse hususî mües-sesat ve mevki sahibi olan bütün İsveçli-ler memleketlerinin bitaraflığını ihlâl ede-bilecek herhangi bir hareketten tevakki et-meği kendilerine en mühim vazife addet-mişlerdir. Bu sebebden hükûmet, İsveç limanlarına gelip giden gemilerin geçtik-leri denizleri kontrolları altında bulundu-ran muhariblere karşı kat'î bir bitaraflığı muhafaza edebilmek üzere, İsveçin bü-tün haricî ticaretini yeni bir nezaretin mutlak murakabesi altına almıştır. Bu meyanda İsveçten yapılacak bilûmum ih-racat lisansa tâbi tutulmuştur.

Almanlar, bilhassa Baltık denizi met-hallerini son günlerde tamamen torpil dökmek suretile kapadıkları için Baltık denizi filen Alman harb gemilerile tayya-relerinin hakimiyet ve nüfuzu altına gir-miş bulunuyor. Diğer taraftan Baltık de-nizi methallerinin yukarı sahillerindeki li-manlardan Şimal denizine hareket eden İsveç vapurları bu denizde kaçak kontrolu yapan Alman harb gemilerinin tazyikına maruz kalarak bu kontrol yüzünden bir çok vapurlar ziyaa uğramış ve insanca te-lefat olmuştur. Açık denizlerden İsveç limanlarına gelmekte olan gemiler dahi İngiliz ablukası yüzünden büyük teahhur-larla muvasalat ettikleri cihetle, memle - kete lüzumu olan birçok maddelerin fık-danı başgöstermiştir.

Baltık denizini muhat olan bilcümle memleketler, Almanya haric, halen bita-raf vaziyetlerini muhafaza ettiklerinden bu deniz dahilinde ticarî mübadeleler es-kisi gibi değilse de nispeten normal bir halde cereyan edegelmektedir. Baltık de-nizinde İsveçin şark sahillerinden karasu-ları dahilinde seyretmek şartile İngilter-ye ve diğer açık denizler memleketlerine hareket edecek vapurlar dahi seferlerine devam edebilirlerse de, karasuları bu mın-takalarda sığ olduğundan bu da zor ve külfetli bir iştir.

Baltık denizi dahilinde ve haricinde İsveç haricî ticareti şu iki mıntaka içinde tetkik ve tahlil olunabilir. Baltık denizi haricinde İsveç dış ticareti büyük harb rizikolarına maruz bir vaziyette bulun-maktadır.

Normal zamanlarda İsveçin haricî tica-retinin Baltık denizi dışındaki memlek-etlere ne derecelerde tâbi olduğunu yukarı-ki rakamlar apaçık gösteriyor. Harb ha-linin bu durumu şiddetle müteessir edece-ği muhakkaktır. Almanya, Polonya ve Çekoslovakya Baltık denizi dahilinde İs-veç ithalât ticaretinin % 75 ini ve ihracat ticaretinin % 60 ını tutuyor. 1938 de İsveçin Almanyadan umum it - halâtı 454 milyon kron (142 milyon lira) olup kömür, mensucat, makineler, otomo-biller, mamul demir ve çelik eşya teşkil eder. İsveçten Almanyaya ayni sene için-de yapılan ihracat ise 335 milyon krona (105 milyon lira) baliğ olup bunun % 60 ı yalnız demir cevheri, mütebakisi demir ve çelik, kâğıd, sellüloz ve tereyağ gibi maddelerden mürekkebdir.

İsveç sanayii şu zamanda yeni tesisat kurmaktan ihtiraz edeceği için halihazır-da İsveçe makineler ithalâtı azalacaktır. Benzin tahdidatı dolayısile otomobil itha-lâtının da durması muhakkaktır. Diğer ta-raftan birçok teknik sebebler yüzünden demir ve çelik ve tereyağ ihracatının da siddetle tenakus etmesi memuldür.

Türkiye - İsveç ticarî münasebetleri

Memleketimizin İsveçten aldığı baş-lıca maddeler yünipliği, demir ve çelik eş-ya, bakır ve mamulâtı, makineler, lâstik ve kauçuk mamulâtı, kâğıd ve mukavva, sellüloz, ham inek derileri, fennî alât gibi şeylerdir. 1937 ve 1938 senelerinde yanı, 2 yıl zarfında bu maddelerden 4,5 milyon liralık ithalât yapılmıştır.

Türkiyeden İsveçe yapılan ihracat tü-tün, krom, fındık, palamut, incir, koyun ve keçi derileri gibi maddelerden müte - şekkil olup; 1937 - 1938 iki sene zarfında 4 milyon liraya yakın ihracat olmuştur. Senevî 50,000 ton kadar hacimde olan bu ihracatımızın en mühim maddesi olan krom (46,000) ton tutuyor.

İsveç kromda Türkiyenin en büyük müşterileri arasında geliyor. 1938 de (210,000) tona yakın olan krom ihraca-tımızın beşte biri İsveçe gitmiştir ki, bu memlekete vaki ihracatımızın kıymetçe yarısına muadildir. Almanya bu sene temmuz sonuna kadar hemen hemen Tür-kiyeden yıllık krom ithalâtını kapatmış gi-bidir. Diğer büyük alıcılarımız olan İsveç, İtalya, Norveç, Fransa ve Amerika nor-mal zamanlar mubayaatını yapabilirlerse 1939 krom ihracatımız geçen seneki sevi-yeyi bulabilir. Fakat, harb hali İsveçi ve Norveçi bu mubayaatı zorlaştıracak bir vaziyet içerisine düşürdüğünden; ve esa-sen bu iki memleketteki krom sanayiinin de dahilî piyasadan ziyade haric ve bil-hassa Alman piyasaları için çalıştığı ci - hetle, buralara krom ihracatımızın muha-rebe yüzünden daralması ihtimali vardır.

* * *

1938 de İsveçin harici ticareti

Baltık denizi dahili	İthalâtı Umumun %	İhracatı Umumun %
Almanya	21,8	18,2
Finlandiya	1,0	4,7
Danimarka	3,6	4,8
Norveç	3,5	6,6
Estonya	0,2	0,5
Rusya	0,4	0,9
Polonya	3,5	2,0
Çeko-Slovakya	2,2	2,0
Yekûn	36,2	39,7

Baltık denizi harici	İthalâtı Umumun %	İhracatı Umumun %
İngiltere	12,2	23,3
Holanda	3,9	3,5
Belçika	3,4	3,0
Fransa	3,1	3,2
Diğer Avrupa memleketleri	6,8	6,0
Şimali Amerika	17,1	9,5
Cenubi Amerika	9,4	4,5
Asya	6,1	4,0
Afrika	1,2	2,4
Avustralya	0,06	0,9
	63,8	60,3

Çinliler bir şehir aldılar

Mieula 19 (a.a.) — Çin ajansı bil - diriyor:

Çin kıt'aları Sin-Kei Hang'u istirdad etmişlerdir.

Honkong 19 (a.a.) — Çin ajansı bil-diriyor:

Zo-Bu limanı Çinliler tarafından is - tirdad edilmiştir.

Varşovadaki Yahudi mahalleleri

Krakovi 19 (a.a.) — Alman ajansı bildiriyor:

Varşova valisi neşrettiği bir kararla Varşova Yahudi mahallelerinin barikad-larla tecrid edilmesini emretmiştir.

Bu yeni karar şehirliler tarafından bü-yük bir memnuniyetle karşılanmıştır. Zi-ra Yahudi mahalleleri ayni zamanda sarî hastalık membaıdır.

Çinde yeni bir hükûmet ku-rulmak isteniyor

Tokyo, 19 (a.a.) — Başvekil Abe, bugün yaptığı beyanatta muvakkat Pekin ve Nankin hükûmetlerinin müzaheretile Vangşingvey'in yakında müttehid bir mer kezî hükûmet kuracağını söylemiş ve de-miştir ki:

«— Çin müstakil bir siyaset takib et-meli ve Uzakşarkta yeni nizamın kurul-masında Japonya ile tam müsavat daire-sinde iş birliği yapmalıdır.»

Abe, yeni merkezî hükûmetin tesisin-den sonra henüz Çan-Kay-Şek tarafında bulunan bir çok Çin devlet adamlarının yeni hükûmete iltihak edecekleri mütale-asında bulunduktan sonra sözlerine şöyle nihayet vermiştir:

«— Öyle ümid ederiz ki diğer devletler emrivakii tanıyacaklar ve Japonya ile iş-birliği yapacaklardır.»

HEM NALINA MIHINA

Ablukanın tesiri

Deniz ablukası, harbin daha üçün-cü ayında, tesirlerini göstermeğe başladı. Fransız ve İsviçre kay-nallarının verdikleri malûmata göre, Al-manyada kahve, çay, çikolata, kakao yok-ur Bir aile babası, haftada, bir tek yu-murtadan fazla alamaz. Balık veya av eti almak isteyenler, evvelâ isimlerini kaydet-tiği sıra numarası almak mecburiyetinde-dirler. Bu numaralara ancak ayda bir de-fasıra gelmektedir. Üç yaşından küçük çocuklara ayda 50 gram ve üç ilâ altı ya-şındaki çocuklara ise, ayda 200 gram faz-lakereyağı verilmesine mukabil, bunlara velen sütler, günde, üç çeyrek litreden yarım litreye indirilmiştir. İstasyon büfe-le, satacak bir şey kalmadığı için, kapatılmıştır. Lokantalı vagonlarda, yalnız lâ-hana ve domuz sucuğu verilmekte ise de bnlar da ekseriya yenilmiyecek kadar fe-ndır.

Adam başına, ayda bir libre sabun to-z verilmektedir. 18 yaşından büyük er-kklere, her dört ayda bir, minimini bir tış sabunu veriliyor. Otomobil seferleri yüzde 85 eksilmiştir. Meselâ Stuttgart gi-1 600,000 nüfuslu bir şehirde 2800 hu-sûsî otomobille 664 kamyon kalmıştır.

Kömür sarfiyatı da tahdid edilmiştir. Bu ikinciteşrinde, 1938 yılının ayni ayı-a nazaran, yedide bir kömür tevzi edil-miştir. Ecnebi gazetecilere istisna yapıl-maktadır. Onlara da, işçiler gibi çifte yi-yecek tayini verilmektedir. Ecnebi diplo-natlara da, otomobilleri için 300 ilâ 600 litre benzin verilmektedir.

Giyim eşyası için de vesikalar yapıl-mıştır. Beheri 100 bonoya ayrılmış olan bu kartlar, beş kısımdır. İlk kısımdan he-men istifade edilebilir. İkinci kısım yılba-şında, üçüncü parti 1 martta, dördüncüler 1 mayısta, beşinci kısım 1940 ağustosun-da kullanılabilecektir. Bu vesikaların ha-vi olduğu 100 bono ile bir erkek bir sene içinde, bir kostüm, üç çift çorab, bir çift dokuma eldiven, bir boyun atkısı, bir kı-ravat alabilir. Bir kadının satın alabilece-ği eşya da şunlardır: Beş çift çorab, bir kombinezon, bir korsa, bir çift yün don, 200 gram trikotaj yünü, bir nendil, bir blûz.

Kışlık manto veya palto, iş lbisesi, ya-tak çarşafı ve kundura alabilmek için, ay-rıca müsaade ve vesika almak lâzımdır.

İsviçre ve Fransız gazetelerinin verdik-leri bu malûmat doğru ise - ki Almanya-dan gelenler teyid ediyorlar - Alman mil-leti, daha şimdiden, sinirlerini bozacak mahrumiyetler içinde yüzmektedir. Büyük Harbde, bugünkü sıkıntılı vaziyet, ancak 1916 da başlamıştı ve o zaman, harb patlamadan evvel, Alman milleti, bolluk için-de idi. Bu defa ise, Göbels'in «tereyağı yerine top» prensipi hâkim olduğu gün-denberi Almanlar tedricen artan bir sıkın-tıya mahkûm bulunuyorlardı. Daha 1938 de kemeri sıkmağa mecbur olan 80 milyon insan, acaba, bu yiyim, içim ve giyim mah-rumiyetlerine, ne kadar dayanabilecek? Bu yoksulluk onun canına tak dediği za-man, mesele yoktur. Göring'in geçenler-de, alenen işşe ve vesika güçlüklerinden bahsetmek mecburiyetinde kalması, Al-manya için, hayra alâmet değildir.

Almanyanın yegâne hedefi ne imiş?

Berlin, 19 (a.a.) — İş cephesi reisi Dr. Ley, bütün işçi ve müstahdemlere hi-taben neşrettiği beyannamede Almanya-nın kuvvetli iktısadî vaziyetini kaydettik-ten sonra bilhassa şöyle demektedir:

«Bundan böyle yegâne hedefimiz za-ferdir. Yani İngilterenin ve onun dünya milletleri üzerindeki para tahakkümünün kat'î olarak imhasıdır.»

Çeko - Slovakyada 50 bin kişi tevkif edildi

Amsterdam 19 (a.a.) — *Handesbladd* gazetesinin Berlin muhabiri bildiriyor:

Çeko-Slovakyada 50 bin kişi tevkif edilmiştir. İdam edilen talebenin isimleri neşredilmiştir. Bazı profesörler de tevkif edilmiştir. Profesörler arasında da idam edilenler mevcud olup olmadığı belli de-ğildir. Yaşları 20 den az olan talebe serbest bırakılmıştır.

İngilterenin Mısırdan alacağı pamuk

Londra 19 (a.a.) — İngiltere hükû-meti 155 milyon liralık pamuk satın al-mağa amade olduğunu Mısır hükûmetine bildirmiştir. Bu miktar evvelce Almanya ve Alman işgalindeki memleketlerce ihrac edilen miktara muadildir.

Yakalanan Alman tayfaları

Londra 19 (a.a.) — Bir Alman ge - misinin mürettebatını teşkil eden 57 kişi dün bir Skoç limanına çıkarılmıştır. Bun-lar, bir İngiliz devriyesi dur emrini ver-diği zaman gemiyi batırmışlardır.

Küçük hikâye

Zavallı uğursuz

Orhan Rahmi Gökçe

Dostum, kolumu heyecanla ve şiddetle sıktı:

— Aman, şu sokağa sapalım.

Ona baktım. Gözleri, ta ileriden acele acele yürüyerek gelen ihtiyar bir kadına dikilmişti. Bu kadın, geniş mantosunun içinde harab bir iskelet yığını gibi sallanıp, sendeliyerek, fakat evinden fırlamış gözlerini dostuma dikerek acele acele ilerliyordu.

Dostum, başını eğdi:

— Haydi, çabuk rica ederim..

Ve biz sokağa saptık. Arkamızdan, o iskeletin ağzından çıktığını derhal anladığım bir ses, bir haykırma duyuldu:

— Seni uğursuz seni!.. Seni baykuş seni!

Dostum, adımlarını sıklaştırdı. Yüzü sapsarı olmuştu. Adeta kekeliyerek:

— Şuraya, dedi, şu kahvehaneye girelim..

Ve, bir çıkmazın ağzında kirli pencerelerinden eski kasketli insanların dumana boğulduğu bir kahvehaneyi gösterdi. İki sandalyaya iliştik. Mendilini çıkarıp alnındaki teri sildi:

— Ona nekadar acıyorum bilmezsin dedi, burası, benim doğduğum, büyüdüğüm, topraklarında kunduramın izleri, göklerinde çocukluk feryadlarım bulunan bir kasabadır. Bu kasabanın ovasındaki ağaclarda, benim uçurtmalarımın iskeletleri, benim çivi ile kazınmış nişanlarım vardır. İleride biraz evvel geçtiğimiz mektebi, ben yakmıştım. Bittabi, bir kaza neticesinde.. Ne çare ki, şu geçen ihtiyar ve zavallı meczub kadın yüzünden, burasını terkettim.

Âsabının bozuk olduğunu görüyordum.

— Çıkalım, dedi, elbette gitmiştir, uzaklaşmıştır.

Sonra, saatine baktı. Can sıkıntısile dudaklarını buruşturdu, kaşlarını kaldırdı:

— Trene de çok vakit var. İki saat, nerede vakit geçirebiliriz?.

Ve birden:

— Budum, diye ilâve etti, buradan, Pınarbaşı denilen yere çıkarız. Orası tenhadır.

Pınarbaş, büyük, ihtiyar çınar ağaclarının altında, keskin iki yamacın diblerini yalıyan bir çayın dibinde hazırlanmış, şöyle biyle bir kır meyhanesi gibiydi.

Dostum, pınardan getirilen bir bardak suyu içti, sora; gene ben sormadan anlatmağa başladı:

— Tam yirmi yaşında iken, askere gittim. Benimle beraber, işte o kadının toruru İzzet de gitti. İzzet, benim çocuklık, mekteb arkadaşımdı. Onunla çok iyi anlaşıyor ve sevişiyorduk. Taburunuz, bir eşkıya kuvvetini takibe memur edildi. Dar bir boğazda harbe girdi. Ben de, İzzet de kâfi miktarda askerlik ve silâh terbiyesi görmemiştik. Bir aalık İzzeti, iki kaşının ortasına yediği bir kurşunla yere devrilirken gördüm. İzzet, hayatı çok seven bir çocuktu. Kasabada, genc bir kızla da çılgıncasına sevişiyordu ve askerlik dönüşünde onunla evlenecekti. Yanıbaşıma yıkılırken, onun, bir kan şeridi içinde kalan gözlerinin bana dikilerek, adeta:

— Beni kurtar, ben ölmiyeyim, ne olursun, ölüm bana yakışır mı?

Der gibi yalvaran ve ağlıyan bir bakışla bakındığını hâlâ ve hâlâ hatırlıyorum.. Bu hatırlayış, sık sık rüyalarımda da doğuyor. Bir buçuk sene sonra, ben, evimize döndüm.. Rutubetli, keder veren bir kânunuevvel akşamıydı. Henüz yıkanmış, temizlenmiştim ki, İzzetin anası, yani, işte bu ihtiyar meczub geldi. Ona ne cevab vereceğimi bilemiyordum. Aramızda, hazin bir konuşma geçti. Ben, baştansavma cevablarla onu uzaklaştırmak istiyordum. Bir aralık doğruldu, yanıma geldi:

— Neden yüzüme bakmıyorsun a oğlum, dedi, İzzetim öldü desene!..

Onu omuzlarından tutarak, teselli etmek istedim. İtidalimi, nekadar mümkünse o kadar toplamağa çalışmıştım. Bir çığlık attı. «Sus, diye bağırdı, yalana lüzum yok..»

Ve ondan sonra, bizim Anadoluda, ölü evlerinden duyulan o yürekler acısı, o dayanılmaz iniltilerle ağlamağa başladı. Evimizden çıkıp gitti. Sokak şimdi, o derin, o içten gelip de dört duvar arasında dolaşan seslerle dolmuştu. Ben de uzun uzun ağladım.. Bizim İzzetin, yirmi beş yaşlarında bir hemşiresi vardı. İsmi Naciye idi. O sırada kocası ölmüş ve genc kadın yedi yaşındaki yavrusile kalmıştı. İzzetin anası, artık benimle konuşmaz olmuştu. Ben bunu, ölen bir evlâdın arkadaşile karşılaşınca duyulacak yürek acısından kaçınmağa matuf bir hareket sanıyordum.

Aradan tam on yedi sene geçmiş, bize gene cephe yolları gözükmüştü. Tesadüfe bakın, bu defa, İzzetin yeğeni Eşrefle, yani Naciyenin çocuğile beraberdik.. Hem de ateş hattında..

Bu çocuğun İzzete benzeyişinde, akla sığmıyan bir isabet vardı. Ayni erkek yapısı, ayni çehre, ayni kaşlar ve gözler, ayni ses, ayni samimiyet ve saffet..

Ben, otuz dokuz yaşına yaklaşmış, tecrübe sahibi bir askerdim. Onu, mümkün olduğu kadar ikaz ve himaye ediyordum. Bir gece vakti idi. Siperde yanyana idik. Soğuk bir ay doğmuştu... Gökyüzü, beyaz ve ağırdı. Düşman siperlerile aramızda mesafe çoktu. Eşref, sık sık başını kaldırıyor, ben de kendisini çekip çekiştiriyordum. Tam bu sırada bir silâh sesi duyuldu. Eşref, sadece, fısıltı halinde bir «ah» diyebildi ve yanıbaşıma, tıpkı dayısı İzzet gibi, iki kaşının ortasına isabet eden bir kurşun yarasile yuvarlandı ve öldü. Ben, o harbden de sağ, yarasız, beresiz çıktım ve kasabaya döndüm.

Gene bir kânunuevvel akşamı.. Gene ayni hava, gene ayni rutubet.. Gene kapının vuruluşu, gene bu hayalet.. Fakat bu defa yanında kızı Naciye de vardı. Birisi altmışlık, diğeri kırklık iki kadın eve girdiler.. Teessürümden, heyecanımdan kendime sahib değildim. Doğrudan doğruya, bulunduğum odaya girdiler. İki çift siyah göz, beni kıskıvrak olduğum yerde bağlamışlardı. Gülecek, iltifat edecek oldum, yapamadım.

İhtiyar hayalet, beni manyatize etmiş gibiydi. Hoş geldin, bile demedi. Bambaşka bir sesle:

— Eşrefim nerede, o ne oldu?

Dedi.

— Şey, dedim, Eşref... Durun bakayım, başka bir kıt'aya....

Sözümü biteremedim. Beni yakamdan tuttu. Gözlerimin içine, sanki en aziz şeyini ben çalmışım, ben mahvetmişim gibi baktı:

— Öldü değil mi, dedi, öldü. Eşrefim de öldü... Ya sen....

Birdenbire bir çığlık attı:

— Ya sen nasıl döndün de geldin?. Birini götürdün, orada bıraktın. Öbürünü götürdün, onu da orada bıraktın. Genc, körpe toruncuğum kaldı da sen, kart herif, çıkıp geldin ha!..

Onu teselli ve teskin etmek istedim. Odadan fırladı ve mahalleyi ayağa kaldıran haykırışlarla:

— Seni uğursuz seni!.. Seni baykuş seni!

Diye bağırmağa başladı. Muvazenesini bozmuştu. Yollarda beni görünce, bastonunu kaldırarak ve:

— Baykuş, uğursuz!

Diye bağırarak bana saldırmağa başladı. Kasabayı terketmeğe mecbur kaldım. Fakat hatıra ve hafızamın içinde, hâlâ o hayalet, hâlâ o ses, o itab var..

Dostum saatine baktı:

— Gidelim, dedi, tren vakti yaklaştı. Kalktık.

Orhan Rahmi Gökçe

TEŞEKKÜR

Hâd devrede kist idatikten rahatsız bulunan kardeşimiz Süruri Nalbandoğlunu, Teşvikiye Sağlık evinde mühim bir karaciğer ameliyatı yaparak kurtaran Prof. Dr. A, Kemal Ataya, hastanenin doktoru İbrahim Osman Güçerle asistan ve hemşirelerine açık teşekkürlerimizin bildirilmesine gazetenizin delâletini rica ederiz.

Nuri Nalbandoğlu, İsmail Nalbandoğlu, Reşad Nalbandoğlu.

***

Güç bir doğum neticesi refikamın ve çocuğumun hayatını, kendilerine mahsus bir meharet ve gayretle kurtaran çok kıymetli doktor Mahmud Atâ ve refikalarına alenen teşekküre kıymetli gazetenizi tavsit eylerim.

Nafıa Vekâleti hukuk müşaviri
Ziya Meriç

DOĞUM

Nafia Vekâleti hukuk müşaviri Ziya Meriçin bir oğlu dünyaya geldiği haber alınmıştır. Küçük Meriçe uzun ömürler dileriz.

YENİ ESERLER

Genclik gazetesi

Üniversiteli genclerin çıkardıkları «Genclik» gazetesinin 25 inci sayısı çok dolgun ve heyecanlı yazılarla intişar etmiştir. Okuyucularımıza tavsiye ederiz.

REST

RAŞİD RIZA
E. SADİ TEK
TİYATROSU
Bu gece
Üsküdar «Hâle»
sinemasında
BEŞTE GELEN
Yarın gece, Kadıköy «Hâle» de
TAŞ PARÇASI

TURAN

ŞEHZADEBAŞI
TURAN TİYATROSU
Bu gece gündüz ve akşam iki büyük filim birden. (Zeynebim) türkçe sözlü ve şarkılı ve rakıslı. İkinci filim: Bu senenin genc ve spor filmi (Kaleci). Matine: saat on birden itibaren devamlı.

Osmanlı Bankası

İLÂN

Osmanlı Bankası Galata idare merkezile Yenicami ve Beyoğlu şubeleri veznelerile kiralık kasa daireleri, 20 ikinciteşrin 939 pazartesi gününden itibaren diğer bir iş'ara kadar aşağıda yazılı saatlerde açık bulunacaklardır:

Vezne saatleri:

Saat 9,30 dan saat 16 ya kadar adi günler.

Saat 9,30 dan saat 11,30 a kadar cumartesi günleri.

Kiralık kasa dairesi saatleri:

Saat 9 dan saat 17 ye kadar adi günler.

Saat 9 dan saat 12,45 e kadar cumartesi günleri.

22/11 Çarşamba
dan itibaren
ALEMDAR ve MİLLÎ
Sinemalarında
ALLAHIN
CENNETİ
BAŞLIYOR.

SİNEMA

Hindistanda sinemacılık faaliyeti

Yalnız mahallî eserler vücude getirilmekte olan bu memlekette filimcilik sanayiine mevzu sermayenin yekûnu 50 milyon Türk lirasıdır

Yeryüzünde filmcilikle meşgul olan memleketler kolaylıkla ikiye taksim edilebilir. Biri beynelmilel kordelâlar vücude getiren memleketler: Amerika, Fransa, İngiltere; diğeri sırf kendi milletleri için film yapan memleketler: Almanya, İtalya, Japonya, Sovyet Rusya, Türkiye, Hindistan ilh... Bunlar arasında beynelmilel kordelâlar vücude getirenlerden daha fazla film çıkaranlar da vardır. Hindistanda da film sanayiine vazedilmiş olan sermayenin miktarı bizim paramızla elli milyon lirayı geçmektedir. Fakat yapılan filmlere ayrı ayrı pek çok para sarfedilmemekte, ancak sekiz on bin liralık eserler meydana çıkarılmaktadır.

Hindistanda ilk defa sessiz olarak 1913 senesinde Harişandro isminde bir film çevrilmiştir. Sesli ilk film ise 1931 de vücude getirilmiştir. İsmi «Alem Ara» dır. O zamandanberi yapılan kordelâlar arasında «Amritmantan» gibi Bombaydaki sinemaların birinde bir sene mütemadiyen gösterilenler de olmuştur. Geçen sene Venedikteki sinema sergisinde «Sönmeyen alev» isminde bir Hind filmi de büyük mükâfatlardan birini kazanmıştı.

Hindliler gene geçen sene İngiliz lisanında da Karma adında bir film çevirmişlerdir. Bu kordelâlarda esas tutulan nokta Hindlilerin zevkini okşıyacak şekilde acıklı mevzuu ve acıklı şarkıları ihtiva etmesidir. Bu meyanda zikredilmeğe değer bir mesele de Hindistan halkının film hususunda hafızalarının gayet zayıf olmasıdır. Hindli sinema seyircileri aradan bir iki sene geçtikten sonra eski bir filmi tıpkı yeni imiş gibi ayni tehalükle temaşa edebilmektedirler.

Hindistanda sesli filmin dil noktasından büyük bir hizmeti görülmüştür. Malûm olduğu üzere Hind lisanında iki yüzü mütecaviz şive farkı vardır. Sesli film yapılmağa başlanalı bu şive farkı dörde kadar indirilmiş ve yüzlerce milyon halk bu suretle diğerinin dilini anlamağa başlamıştır. İlk zamanlar tiyatroda olduğu gibi kadın artistler yerine kadın kıyafetine girmiş erkek san'atkârlar oynatılırken son senelerde muhtelif kadın yıldızlar da yetiştirilmiştir. Meşhur Hind şairi Rabindranat Tagore'nin yeğenlerinden güzel bir kız, Devi Ka Rani, bilhassa halk arasında pek büyük bir takdire mazhar olmuştur. Bu genc kızın mumdan yapılmış bir heykeli aşağı yukarı hemen bütün Hindistan sinema salonlarının kapılarını süslemektedir. Lâkin Hind filmlerinde aşk mühim bir rol oynamadığı için güzel Devi şimdiye kadar beyaz perdede kimseyi sever bir rolde görünmemiştir.

Meşhur Hind yıldızı Devi Ka Rani

Hindliler, Amerikalıların ve İngilizlerin kendi hayatlarını tasvir eder şekilde yaptıkları «Bengale'nin üç kahramanı», «Rüya», «Gunga Din» gibi eserleri katiyyen beğenmemekte, hatta bunlardaki yanlışlıkları protesto için ıslık çalmakta, ayak vurmaktadırlar.

RADYO

Bu aksamki program

TÜRKİYE RADYODİFÜZYON POSTALARI

Dalga uzunluğu:

Türkiye Radyosu 1648 m. 182 Kc/s. 120 Kw.
Ankara » T. A. P. 31.70 m. 9465 Kc/s. 20 Kw.

12,30 program ve memleket saat ayarı - 12,35 ajans ve meteoroloji haberleri - 12,50 Türk müziği (Pl.) - 13,30-14 müzik (karışık hafif müzik - Pl.) - 18 program - 18,05 memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri - 18,25 müzik (radyo caz orkestrası) - 19 konuşma (Su nimetleri) - 19,15 Türk müziği. Çalanlar: Vecihe, Reşad Erer, Ruşen Kam, Şerif İçli. A — Okuyan: Muzaffer İlkar. 1 - Gerdaniye peşrevi. 2 - H. Faik Bey: Gerdaniye beste (Ey keman ebru). 3 - H. Faik Bey: Gerdaniye ağır semai (Beni sermest eder çeşminle), 4 - H. Faik Bey: Gerdaniye şarkı (Aşkın gamzenle yandı). 5 - Şerif İçli: Ud taksimi. 6 - Tamburinin: Gerdaniye şarkı (Çıkalım dağlar başına). 7 - Adananın Gerdaniye şarkı (Kara gözlüm ne gezersin burada). 8 - Hacı Faik Bey: Gerdaniye Yürük semai (Bülbül gibi her şamü seher nalelerim var). 9 - Gerdaniye sazsemaisi. B — Okuyan: Müzeyyen Senar. 1 - Rahmi Bey: Bayati şarkı (Gül hazin sümbül perişan). 2 - Lem'i: Bayati şarkı (Bakasız hüsnün güvenme anına). 3 - Sadeddin Kaynak: Bayati şarkı (Mecnun). 4 - Lem'i: Hicazkâr şarkı (Son aşkımı canlandıran). 5 - Suphi Ziya Bey: Muhayyer şarkı (Dedim bu kız). 6 - Muhayyer sazsemaisi - 20,15 konuşma (Çocuk Esirgeme Kurumu) - 20,30 Türk müziği (fasıl heyeti) - 21,15 müzik (küçük orkestra - Şef: Necib Aşkın) - 22 memleket saat ayarı, ajans haberleri; ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat) - 22,20 müzik (küçük orkestra - Yukarıdaki programın devamı) - 22,35 müzik (Stravinsky: Cappriccio). (Piyano ve orkestra için - Pl.) - 23 müzik (cazband - Pl.) - 23,25-23,30 yarınki program ve kapanış.

Kadıköy Halkevinden

Halkevi Temsil şubesi tarafından 21/11/939 salı akşamı Kuşdili sinemasında Hissei Şayia temsil edilecektir. Davetiyeler idareden alınır.

HALK OPERETİ

Bu akşam
Eski Çağlıyan
saat 21 de
(Eski tas, eski hamam)
Yazan:
M. İbrahim

Kadın - Aşk - Heyecan ve güzellik filmi

SONSUZ AŞK

LOUİSE RAYNER

Sinema dünyasının ebediyyen iftihar edeceği bir şaheserdir.

MELEK sineması

Çarşamba akşamı takdim edeceğini müjdelemekle bahtiyardır.

Parisin lüksünü... Neş'esini... Sinemanın 3 büyük yıldızı:
SACHA GUITRY -
GABY MORLAY -
JACQUELINE DELUBAC'ı
Bir araya toplayan büyük komedi

K A D R İ L

Perşembe akşamı LÂLE sinemasında

Önümüzdeki çarşamba akşemı
SÜMER sinemasında
CHARLES BOYER ile beraber yarattığı
"KASIRGA" filminin unutulmaz kahramanı
MICHELE MORGAN
GiLBERT GiL ile beraber çevirdiği
BAR KADINI
filminde, barlarda yaşayan ve erkeklere işvebazlık eden kadın olacaktır.
Aşkı uyandıran düşmüş kadın ...

İç Güveysi

Tefrika No. 16

Nakleden: KEMAL RAGIB

Arkasına ince, siyah bir yünlü giymişti. Yakası, kolları her yeri kapalıydı; fakat vücudünün bütün çizgilerini, bütün kıvrımlarını ifşa edecek kadar da dardı. Hem korkak, hem de kendine güvenen bir duruşu vardı. Karşısındakilerin hiçbirini adam yerine koymuyormuş da şimdi hepsini bırakıp kaçacak, gidiverecek, sanırsınız. Bir yandan da hemen oracıkta, kimle olursa olsun çarpışmak istiyor, denilebilirdi.

Muzaffer onu ilk defa görüyordu. Şimdiye kadar şöyle sokakta, uzaktan bile görmüş değildi. Yanından geçmiş olsa mutlaka gözüne çarpardı; Satvet o kadar dolu, o kadar güzeldi. Bir kere gördükten sonra bir daha unutulmıyacak kadınlardandı.

Muhiddin Bey:

— İşte kızımız, diyordu.

Sonra da:

— Mühendis Muzaffer Bey.

Diye onları birbirine tanıştırmış oldu.

Genc kızın gözkapakları isteksiz isteksiz kalktı. Belli belirsiz kıvrık duran dudakları titredi. Hepsine ayrı ayrı baktı. Sonra başını çevirdi. Gözleri salonun bir başka köşesine doğru uzandı.

Muzafferin gözkapakları, demindenberi birbirine kavuşmamıştı; öylece bakıyordu. Satvet de bu bakışın altında kalmak istemedi. Yenilmiş, ezilmiş gibi görünmekten korktu. Olduğu yerde büsbütün doğruldu. Hiç kımıldamadan durdu.

Genc mühendis, onu görür görmez, ilkönce büsbütün başka türlü düşünmüştü:

— İnsan, diyordu, bu kızı başka bir yerde, başka bir zamanda tanımış olsa, kendini alamaz, mutlaka tutulur. Hemen oracıkta ona bağlanır, bir daha da unutamaz.

Sonra, Satvetin bu kadar yüksekten bakan, herkesi sönük bulan, herkesi düşük gören duruşu ona pek acı geldi. Daha şimdiden, içinde bir ürkeklik duydu. Amcası ne kadar tatlı dilli, açık yürekli görünürse görünsün, gelin hanımın ilk bakışı, Muzafferin bu kapıdan içeriye girişindeki düşkünlüğü yüzüne çarpıvermişti.

Eskiden sultanlar, damad paşayı geceyarılarına kadar selâmlıkta bekletirler; neden sonra, artık gönülleri ne zaman olursa, çağırırlarmış; yatak odalarında bile elpençe divan durdururlarmış. Muzaffer de kendini, belki o sultanların pek çoğundan daha hırçın, daha çılgın bir kadının önünde ezilmiş, ezilmeye katlanmış gördü.

Muhiddin Bey onları birbirine tanıştırırken Satvet, belli belirsiz başını eğdi. Muzafferin yavaşça eğilişi de o kadar soğuktu. Sonra doğrulurken bir daha gözgöze geldiler. Bu da pek uzun sürmedi. Genc kızın gözleri gene kaçtı. Öyle iken bakışlarındaki acılığı büsbütün de gizleyemiyor gibiydi.

Daha şimdiden işte, birbirlerine düşman olmuşlardı...

Muzaffer, onu yeni baştan gözlerinin pençesine taktı. Uzun uzun baktı. Sanki böylelikle, onun neler düşündüğünü anlamaya çalışıyordu.

Satvetin öfkesi, belki de doğrudan doğruya ona değildi. Bu evden içeriye damad diye kim girecek olsa hepsine böyle bakacaktı. Muzafferin suçu da işte, bu idi.

Sonra, hepsi bu kadar da değildi; içinde, gizliden gizliye de olsa, pek derinden sızlayan bir acı daha vardı: Şu ilk karşılaşmada genc kız, onun ne kadar hoşuna gitmiş ise, kendisi Satvete o kadar sevimsiz görünmüştü. Bunu pekâlâ, anlıyordu. Yalnız içindeki o gizli sızı nedendi, artık bu kadarını kestiremiyordu. Kendi kendine sorup araştıracak halde de değildi; korkulu bir rüya içinde kıvranıyor gibiydi. Şu kapıdan içeriye girdiğindenberi, bütün korktuklarına uğramıştı. Daha şimdiden küçülmüş, ezilmişti; ya ileride, kimbilir, başına daha neler gelecek, onu da gene daha şimdiden düşünüyordu.

Acı acı içini çekti; kendi kendine:

— Dur bakalım, diye söylendi. Daha ilk günündeyiz. Bunun bir de sonrası var.

Belki yanılır da içinden geçenleri bir bakışta ele verir diye Muzaffer, gözlerini hâlâ ondan ayırmıyordu. Satvet bunu anlamış olacaktı. Kendine de pek güvenemiyor muydu, nedir; başını çevirmekten, onunla bir kere daha gözgöze gelmekten hemen hemen biraz da çekiniyordu. Bu kadar kayıdsız durmak, yanıbaşında olup bitenlere bu kadar yabancı kalmak için genc kız, kimbilir, kendi kendini ne kadar zorluyordu. Yoksa böyle bir yerde, böyle bir karşılaşmada insan, bütün bu olup bitenlere hiç de aldırmıyormuş gibi görünsün, artık bu kadarı olamazdı. Bu uzaklığın, böyle yabancı duruşun içyüzünde, kimbilir, neler vardı. Bu sessizliğin arkasında, kimbilir, nasıl bir fırtınanın başlangıcı geriniyordu. Onu görünce Muzaffer de değişti. Artık o da öyle dimdik, soğuk duruyordu. Muhiddin Beyle Behire teyze sanki kendi aralarında konuşurlarken onlar, Muzafferle Satvet, bütün bu konuşulanların kendilerine dokunan yeri yokmuş gibi dalgın dalgın dinliyorlardı.

En sonunda Muhiddin Bey, genc kıza döndü:

— Şimdiye kadar kendi aramızda bir kaç kere konuştuk. Şimdi de Muzaffer Beyefendiyi yakından tanımış oluyoruz. Bence artık bu tanışmanın her ikiniz için bir saadete başlangıc olmasını temennidden başka yapacak kalmıyor. Bunu biraz önce senin tarafından kendisine söyledim. Şimdi de hepimiz buradayız. Öyle zannediyorum ki senin söyleyeceklerin benim söylediklerimden başka olmıyacaktır.

Satvet başını kaldırdı. Gözleri kısılmıştı. Uzun kirpiklerinin arasından yeşil bir alev fışkırıyordu. Amcasının, tam gözlerinin içine baktı. Bakışta öfkeden daha aşkın bir acılık vardı; bu eski diplomattan iğreniyor, tiksiniyor, sanırsınız. Birbirlerinin kanına susamış olsalar, onların bakışları bile belki bu kadar hırçın olmaz. Bundan Muzaffer de ürktü. O yeşil alev, günün birinde ya kendi üstüne de çevrilecek, ona da böyle yıldırımlar yağdıracak olursa ya o zaman ne yapacaktı?.

Sonra, genc kız birdenbire değişti. Belli ki, kendi kendini çok iyi kullanan, düşündüğünü saklayan, yalnız öfkesini değil, isterse kendi kendini yenebilen bir yaradılışı vardı. Yahud da öyle alışmıştı.

Muhiddin Bey, demin onun huysuzluklarını, tartısızlığını anlatırken Muzaffer:

— Sakın, deli olmasın?.

Diye korkuyordu. Şimdi kendi gözile de görmüş, anlamıştı: Bu kız deli değildi; hem de hiç değildi...

[*Arkası var*]

Polonyalılar için...

Tarihî ve mukaddes eserlerle dolu şehir: VİLNO

Nesillerle Polonyalı yetiştiren Vilno Üniversitesinden memleketin istiklâl cidalinde çalışan kahramanlar da feyiz ve kültür almıştır

Polonya harbi nihayete erdiği günden beri, ismi etrafında her gün bir çok haberler işittiğimiz Vilno şehri, ötedenberi Polonyanın büyük kültür ve medeniyet merkezlerinden biri olmuştur. Sovyet Rusyanın, Polonyadan alıp Litvanyaya verdiği Vilno, bugün Vilnius oldu. Eski ismi, belki muvakkat bir zaman için, böylece tarihe karışan bu tarihî şehir hakkında bir nebze malûmat edinmek faydalı olur.

Vilno, evvelâ üniversitesile meşhurdu. On altıncı asırda Polonya hükümdarlarından biri tarafından tesis edilen bu mekteb, nesillerle Polonyalı yetiştirmiş, memleketin en büyük üstadları, Polonya istiklâlinde en mühim rolleri oynayan şahsiyetleri, bu üniversitede okutmuşlardır.

Polonyanın büyük millî şairi Adam Mickiewicz tahsilinin bir kısmını burada ikmal etmişti.

Vilno ve civarı, ayni zamanda, Polonyalıların çok ehemmiyet verdikleri tarihî ve mukaddes eserlerle doludur. Bunlar meyanında, bilhassa Ostralvama kilisesinde muhafaza edilen meşhur Meryem tasvirini zikretmek lâzımdır.

Vilno, yahud Vilna şehri, on dördüncü asırdan on yedinci asra kadar Polonya ile Litvanya arasında paylaşılan bir eyalet halinde idare edilegelmişti. Bu itibarla, Litvanyalılar, bu şehre tarihî bir tesahüb iddiasında idiler. Büyük Harbden sonra istiklâle kavuşup Vilnoyu alan Litvanyalılar, 1920 senesinde, bu en büyük şehirlerinin Polonya generallerinden Zeligovski tarafından zapt ve işgalini affedemiyorlardı.

Polonya, Vilno üzerinde hak iddia ederken, Polonya milletinin burada teşkil ettiği ekseriyeti, lisan, kültür ve ilim sahalarındaki üstünlüğünü, esasen hiçbir zaman parlak bir millî ve fikrî hayat eseri gösteremiyen Litvanyalı kütlenin, zamanla büsbütün seyrekleştiğini ileri sürüyordu. Filhakika, Litvanyalı kütle, Vilnoda parmakla sayılabilirken, Polonyalı unsur, asırlardanberi burada kahir bir ekseriyet halinde yaşamıştı. Gerek Polonya, gerek Litvanya tarafından, ayni kuvvet ve ısrarla müdafaa edilen tezler karşılaştırılacak olursa, Polonya iddialarının daha kuvvetli delillere istinad ettiği görülür. Şu nokta bilhassa şayanı dikkattir ki, Litvanya noktai nazarını müdafaa edenler, delillerini, son hâdiselerin neticesi olan bu günkü vaziyet üzerinde bina ettikleri halde, Polonyalılar, asırların şahadetini öne sürüyorlar; bugünkü nesle gelinceye kadar Vilnonun yaşadığı tarihî günleri, ihtiva ettiği tarihî eserleri iddialarına delil olarak gösteriyorlar.

Polonyalıların bilhassa tahammül edemedikleri ve mukaddesata hakaret saydıkları cihet Vilnonun, millî kahramanları Jozef Pilsudski'nin vatanı oluşudur. Filhakika, Pilsudski ailesinin memleketi, Vilno civarında kâin küçük bir kasaba olan Zulov'dur. Eski Polonya devlet reisinin atası, bu kasabada medfundur. Bizzat Mareşal Pilsudski, hayatının bir kısmını bu yerlerde geçirmiş, tahsilini kısmen Vilnoda yapmıştır.

Ve nihayet, Polonyalıların, ırk, dil ve kültür sahasındaki deliller haricinde ileri sürdükleri hissî sebeblerden biri de, gene millî kahraman Pilsudski'nin ölümünden sonraya tallûk eden bir noktadır.

Pilsudski'nin vefaktından sonra, kalbi, bir mahfaza içine konularak anasının mezarı yanında bir yere kaldırılmıştı. Bu mukaddes emanete, millî duygularının bütün kuvvetile bağlı kalan Polonyalılara, Vilno topraklarına basan yabancı ayaklar, en büyük Polonyalının kalbini çiğnemiş gibi geliyor. Bütün Polonyayı kurtaran kahramanın yüreğini, müstevli elinde bırakmak, Polonyalıların kalbinde derin bir yara açmıştır.

***

Irk, kültür ve dil bahislerinde Polonyalıların delilleri kuvvetlidir. Vilnonun bugün iki yüz bini tecavüz eden nüfusu, ekseriyet itibarile Polonyalıdır. Rus ve Litvanyalı unsurlar bu rakam içinde asgarî bir azlık teşkil ediyorlar. Bunun neticesi olarak dil ve kültür üstünlüğü de tabiatile Polonyalılardadır. Bu şerait dahilinde, Avrupanın bu kısmında da, diğer bazı kısımlarında olduğu gibi, ekalliyeti ekseriyet aleyhine olarak ideal hududları içine almak imkânsız olduğunu söyleyen Polonyalılar, parçalanan büyük Polonyayı tek bir kahramanın dehasile nasıl dirilttilerse, yakın bir âtide, Vilno basta olmak üzere, ayni Polonyayı gene ihya edeceklerine inanıyorlar.

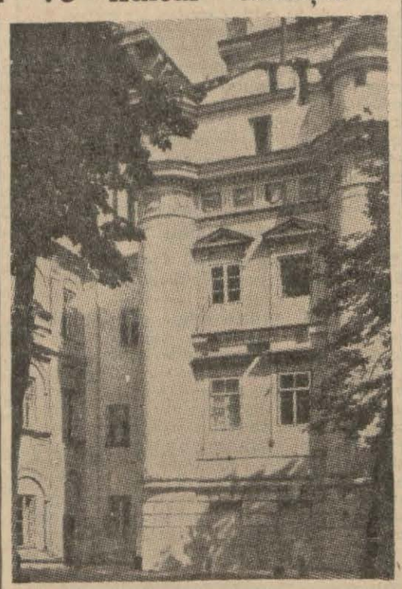

Vilno şehrinde Pilsudski'nin vaktile oturduğu ev

Vilno, çok eskidenberi, Polonya vatan severlerinin millî davaları için bir ilham kaynağı olmuş, Polonya istiklâlini hazırlayanlar, o emeli tahakkuk ettirenler ya Vilnoda doğmuş, ya orada tahsil ve terbiye görmüştür.

Şimalde büyük bir şöhreti olan Üniversitesi, millî duyguları beslemek, ruhlara kahramanlık ateşi aşılamak, yüksek ideal sahibi nesiller yetiştirmek hususunda, hiç şüphe yok ki en büyük âmil olmuştur. Millî şair Adam Mickiewicz ile, millî kahraman Jozef Pilsudski, yurd davasını ileri götüren o nesillerin büyük evlâdlarıdır.

Vilno, genclerin, siyasî ve vatanî sahalarda daima birinci derecede rol oynadıkları her Üniversite şehri gibi, Polonya tarihinde geniş bir yer işgal eder. 1817 senesinde, Mickiewicz ve arkadaşları, Vilno Üniversitesi muhitinde, iki cemiyet tesis etmişlerdi. Bu cemiyetlerin gayesi, ilmî idi. Toplantıları, faaliyetleri, azası ve maksadı tamamen ilme ve fenne hizmet etmek olan her iki cemiyet, asıl hedefi olan siyasî faaliyete, gizliden gizliye, fakat son derece şiddetle atılmıştı.

Mickiewicz ve arkadaşları, yarı açık, yarı gizli cemiyetlerinde, asıl maksadları olan siyasî faaliyeti, yorulmak bilmez bir azim ile ileri götürürken, ilmî hakikatlere, felsefeye de vakit ayırmaktan, propagandalarını ekseriyet itibarile bunlara istinad ettirerek yapmaktan geri kalmıyorlardı.

Fakat, cemiyetlerinin hayatı uzun sürmedi. Bütün Vilno havalisindeki faaliyetleri kulaktan kulağa yayıldı, nihayet, Çarlık Rusyası, bir ilim ve marifet bucağı olmaktan ziyade bir «isyan ve Polonyacılık ocağı» halinde tutuşan Vilno Üniversitesini, bir emirle kapattı.

Polonyanın şairlerini, mütefekkirlerini, kahramanlarını yetiştiren Vilno, bugün Polonyalılardan alınıp Litvanyalılara verilmiş, ismi de Vilnius olmuştur.

Rumen - Alman ticaret müzakeresi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

memleket arasındaki ticaretin münhasıran mübadele esasına dayanmasında ısrar etmiş ve Millî Ekonomi Nazırı meseleyi tetkik edeceğini vadeylemiştir.»

Müzakereler çıkmaza mı girdi?

Bükreş 19 (a.a.) — Havas: Almanya - Rumanya ticaret müzakereleri bir çıkmaza girmiştir. Almanyanın Rumanyayı mecbur etmek için ne gibi bir tazyik vasıtasına başvuracağı merak edilmektedir. Rumanya şimal hududunda Almanyadan Sovyetlerle tecrid edilmiştir. Buna binaen üzerinde ancak Macaristan yolu ile bir tazyik yapılabilir. Almanya, Rumanya ile müşterek hududu kaybetmekle Rumanya ekonomisini kendi lehlerine kullanmak fırsatını da kaybetmişlerdir.

Ziraat Bankasının köylüye yardımı

Ş. Karahisar 19 (a.a.) — Mevsimsiz devam eden yağmurlar dolayısile tohumu temin edilmemiş olan köylümüzün sonbahar tohumluk ihtiyacını karşılamak üzere Ziraat Bankası köylüye tohumluk tevziatına başlamıştır.

Ziraat Bankasının tam zamanında yaptığı bu yardımdan dolayı köylümüz büyük bir sevinc duymuştur.

Fırsattan istifade!

İrlanda tethişçileri alarm işaretini bekliyor

Londra 19 (a.a.) — Harbin bidayetindenberi ilk defa olarak İrlanda tethişçileri ışıkların söndürülmesinden istifade ederek bombalarla suikasdler tertib etmektedirler. Dün Londranın merkezinde birçok infilâklar vuku bulmuşsa da kimseye bir şey olmamıştır. İlk infilâk Picadilly ve Park Lane köşesinde, ikinci infilâk Picadilly'nin ortasında, üçüncü infilâk Uppert Regent sokağında, dördüncü infilâk Lower Regent sokağında vuku bulmuştur. Tiyatro ve sinema çıkışı münasebetile halk sokaklara dolmuştu. Polis kolayca intizamı temine muvaffak olmuştur.

Civarda patlamamış iki bomba bulunmuştur. Park Lane'da da saati kurulmamış bir bomba bulunmuştur.

İsviçre ordusunda mezuniyetler kaldırıldı

Bern 19 (a.a.) — Ordu kumandanlığı tarafından neşredilen bir tebliğde şöyle denilmektedir:

«Harb vakayii karşısında şimdiki kararsızlık devam ettiği müddetçe kıtaatta izinden bahsedilmesi lüzumsuzdur.»

Polonya deniz kuvvetleri İngiliz bahriyesine bağlandı

Londra 19 (a.a.) — Polonya deniz kuvvetlerinin İngiliz deniz kuvvetlerile işbirliği etmesi hususunda bugün Londrada İngiliz ve Polonya hükûmetleri arasında bir anlaşma imzalanmıştır.

Polonya filosundan bir müfreze harbin sonuna kadar İngiliz donanmasına raptolunacaktır.

İngiliz ve Alman mayinleri arasındaki fark

Londra 19 (a.a.) — Reuter ajansı bildiriyor:

Beynelmilel kanun mucibince İngiliz torpilleri o suretle yapılmıştır ki, konuldukları yerden bağları kurtulur kurtulmaz tehlikesiz hale girmektedir. Alman torpillerinin ise böyle olmadığı öğrenilmektedir.

Mussolini'nin nutku

(Baştarafı 1 inci sahifede)

tatbik etmekte bulunduğumuz iktısadî otarşi sisteminin doğruluğunu kat'î, nihaî ve mukavemet edilmez bir şekilde, hatta dramatik bir surette ispat etmiştir. Şimdi herkes iktısadî sistemimizin veyahud şu veya bu sistemin «muvafık» olup olmadığına dair yapılan bazı münakaşaların ne kadar gülünç olduğunu görebilir. İptidaî maddelerin hiç bulunmadığı veya bu madde fiatlarının fevkalâde yükselmiş olduğu şu sırada dahilî ve haricî fiatlara müteallik meselelerin ne kadar akademik olduğunu herkes müşahede edebilr. Bilhassa şu zamanda herkes, hatta zekâsı kıt olanlar bile «harb iktısadiyatı» ile «sulh iktısadiyatı» arasında bir fark olduğunu iddia etmenin saçmalığını anlamıştır. Harb iktısadiyatı ve sulh iktısadiyatı yoktur. Yalnız harb iktısadiyatı vardır. Çünkü tarih bakımından harb senelerinin adedi harb halinin milletlerin daha doğrusu Avrupa kıt'asında yaşayan milletlerin normal hali olduğunu ispat etmektedir. Sulh içinde geçtikleri söylenen senelerde bile «müsellâh harbi» hazırlayan başka tipte «harbler» yapılmaktadır. Binaenaleyh iktısadiyata hâkim olması lâzım gelen ve hâkim olan önüne geçilemiyen «müsellâh harb» ve onun mukadderatıdır. Bu hakikati nazarı itibara almak istemiyen felâkete doğru yürür ve bunu müdrik olmadığı için de bu felâketten şikâyet etmeğe veya hayret izhar etmeğe hakkı olamaz. İtalyan milleti şimdi otarşi uğrunda açılan harbin yalnız faydasını değil, lüzumunu da hissetmiş ve anlamıştır. İtalyan milleti dediğim zaman muhterileri, profesörleri, işçileri ve müstehlikleri kastediyorum. Bu ordunun bütün kısımları oldukça uzun merhaleler katetmişlerdir. Fakat bugün adımlarının temposunu imkân hadlerini aşan bir şekilde tacil etmeleri lâzımdır. Hiçbir enerjinin boşa gitmesi doğru değildir. Bütün iradeler bir araya getirilmeli, bütün fedakârlıklara katlanmalı, şüphe içinde bulunanlar ve geri kalanlar uzaklaştırılmalıdır. Hiçbir oyuna benzemiyen bu oyunun vereceği netice pek büyüktür. Mevzuu bahsolan şey askerî kudret ve binaenaleyh vatanın istikbalidir.»

İtalyan gazetelerinin tefsirleri

Roma 19 (a.a.) — Mussolini'nin Yüksek otarşi komisyonunda söylediği nutuk matbuat tarafından geniş bir surette tefsir edilmektedir.

Gazeteler, şefin İtalya için tespit edilen vazifede ikdam ve sebat lüzumu üzerinde ısrar ettiğini, İtalyanın dahilî ekonomik müdafaayı teşkilâtlandırması lüzumunu, otarşinin müsalemetperver İtalyan menfaatlerinin himayesi hususunda karar ve icraat serbestisini muhafaza eden İtalyayı korumakta olduğunu kaydediyorlar.

Balkanlar ve dış kuvvetler

[Başmakaleden devam]

İtalya da hemen ayni şeyleri hesablıyor. Balkanların Rus veya Alman tesir dairesinde yaşaması İtalya için büyük bir tehlike sayılır. İktısadî menfaatlerin sarsılacağını bir tarafa bırakalım, böyle bir hâdisenin akisleri Akdenizde fırtına uyandırmasın, mümkün olmadığından Roma hükûmeti Balkan sükûnunu bozabilecek her teşebbüse kulak kabartmaya mecburdur; o kadar ki, İtalyanın emniyeti Balkanlıların emniyetine bağlıdır, diyebiliriz.

Vaziyet bu şekilde Balkanlı milletler için müsaid imkânlar hazırlamış bulunurken bize düşen vazife, bu imkânlardan istifade ederek Balkan birliği fikrini hakikat sahasında hergün biraz daha ileriletmektir. Bazı muharrirlerin yaptığı gibi lüzumsuz kuruntular içinde yüzerek:

— Bizimle neden böyle meşgul oluyorlar?

Tarzında menfi yazılar yazmak faydasız olsa gerek. Şüphesiz bizimle meşgul olacaklar; biz de onlarla meşgul olacağız. Siyaset demek, devletlerin birbirlerile uğraşmaları demektir. Elverir ki karşımızdakinin meşguliyeti bizim menfaatlerimize aykırı düşmesin, bize herhangi bir şekilde zarar vermesin.

İtalya hakkındaki tereddüdler de yersizdir. Diyorlar ki:

— *Almanya harbe girdiği zaman çelik pakt işlemedi. İtalya bitaraf olmadığı halde harb dışında kaldı. Şimdi bu devletin Balkanlarda, bir takım faaliyetlerde bulunduğunu görüyoruz. Fakat acaba bu işler hüsnü niyetle mi yapılıyor? Bitaraflığını ilân etmediğine göre, biz İtalyanın samimiliğine nasıl inanabiliriz?*

Bu düşünce karanlıktır. İtalya bitaraflığını ilân etmediyse, Balkanlarda sulh ve sükûn isterken mutlaka samimilikten uzak mı kalmak mecburiyetindedir? Siyaset yaparken mücerred hâdiseleri bırakır da karşımızdakinin ruhî ahvalini keşfe uğraşırsak her halde siyasetten başka birşey yapmış oluruz. Hâdiselerin objektif mütaleası, Balkan sulhunun İtalyan menfaatlerine uygun geldiğini açıkça gösteriyor. Bu devlet tarafından takib edilen politika da bu görüşe uygundur. Roma hükûmeti Balkanlı milletler arasına nifak sokmaya çalışmıyor, bilâkis buralarda bir ahengin teessüsünü istiyor. Şu halde yukarıda kaydettiğim kuruntuların lüzumsuzluğuna hükmetmek daha makuldür. Hakikî vaziyet, Balkan birliği fikrinin inkişafı için icab eden şartların bugün bol bol mevcud olduğu merkezindedir. Onlardan azamî şekilde istifade edebilmek, Balkanlıların kabiliyetine bağlı.

NADIR NADİ

Kar ve fırtına

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Vilâyet dahilindeki mezruat kuraklıktan tehlikeye girmiş bulunuyordu. Bu yağmur, tehlikeyi bertaraf etmiştir. Koyun, sığır ve diğer hayvanatın yiyecek otu temin edilmiştir.

İzmitte

İzmit 19 (Hususî muhabirimizden)— Havalar birdenbire soğudu. Dağlara kar yağmaktadır.

Karadenizde fırtına

Dün Karadenizde şiddetli bir şimal rüzgârı esmektedir. Motörlü ve yelkenli ufak merakib dün boğazdan dışarı çıkamamışlardır. Vapurlar her zamanki gibi normal seferlerine devam etmişlerdir. Tarı vapuru, dün Karadenizden limanımıza teahhürsüz gelmiştir.

Akdenizde fırtına

İzmir, 19 (a.a.) — Bir iki gündenberi Akdenizde hüküm süren şiddetli fırtına yüzünden Tirhan vapuru iki gün teahhürle dün limanımıza gelmiştir.

Dünkü hava vaziyeti

Dün hava Trakyada bulutlu, diğer bölgelerde kapalı ve yağışlı geçmiştir. Rüzgârlar orta Anadolunun doğu bölgelerinde cenubî, diğer bölgelerde şimalî istikametten orta kuvvette Egede orta ve cenubu şarkî Anadolusu bölgelerinde kuvvetlice, denizlerimizde kuvvetli esmiştir.

Dün İstanbulda hava çok bulutlu ve yağışlı geçmiştir. Rüzgârlar şimalden saniyede 4 ilâ 6 metre hızla esmiştir. Saat 14 te hava tazyiki 1014,4 idi. Suhunet en yüksek 10,4 ve en düşük 3,4 santigrad göstermiştir.

Zonguldakta pasif korunma tecrübeleri

Zonguldak, 19 (a.a.) — Zonguldakta hava pasif korunma tatbikatı yapılmıştır. Tatbikata saat on beşi beş geçe başlanmış ve saat on beşi kırkbeş geçe nihayet verilmiştir. Saat on beşi beş geçe alârm işareti verilmiş, vazifedar teşekküller vazifeleri başına koşmuşlardır. Halk sığınaklara ve nakil vasıtaları gizlenme yerlerine sığınmışlardır. Mefruz düşman hava filosu dört yangın, üç tahrib ve zehirli gaz bombası atmıştır. Bu tatbikatta gerek korunma teşekküllerinin ve gerek halkın takdire değer dikkat ve gayretleri görülmüştür.

Kanada'dan garb cephesine asker nakline başlanıyor

(Baştarafı birinci sahifede)

giliz fırkalarınınki kadar mükemmel olacaktır.»

Diğer taraftan general Kanada fabrikalarında tasavvurun fevkinde top imal edilmekte olduğunu bildirmiştir.

Fransada silâh altına alınacak yeni kura efradı

Paris, 19 (a.a.) — 1919 sınıfının birinci kısmına mensub olanların yani 30 haziran 1919 tarihine kadar doğmuş olanların ay sonunda silâh altına davet edilecekleri bildirilmektedir.

Müttefik hava kuvvetlerini İngiliz kumandanı idare edecek

Londra, 19 (a.a.) — Müttefik hava kuvvetlerinin bir elden idaresi kararlaştırılmıştır. Müttefik hava kuvvetlerine kumanda edecek olan İngiliz kumandanı kara kuvvetleri için General Gamlin'e verilen salâhiyeti haiz olacaktır. Bu iş için en liyakatli zat intihab edilir edilmez kumandanlığa tayin edileceği zannedilmektedir.

Üç Alman esiri kaçtı

Londra, 19 (a.a.) — Üç Alman esiri İskoçyadaki üsera kampından kaçmıştır. Bunlar bir denizaltının çok genc müretteb atındandır. Birisi 15 ve diğer ikisi de 17 yaşındadır. Bunlar kampı çeviren tel örgülerin aralarından sıyrılarak dışarı çıkmışlardır. Yanlarında paraları olmadığı gibi yiyecekleri de yoktur ve ingilizce de bilmiyorlar. Bütün İskoçya postalarına keyfiyet bildirilmiştir.

Fransız sabah tebliği

Paris, 19 (a.a.) — 19/11 sabah tebliği: Gece kayda şayan hiçbir hâdise olmamıştır.

Fransız akşam tebliği

Paris 19 (a.a.) — 19 teşrinisani akşam tebliği:

Gün sakin geçmiş, yalnız bazı mevzii topçu faaliyeti kaydedilmiştir.

Son dört harb haftası zarfında denizde devriye gemilerimiz tarafından yakalanan Alman ticaret gemilerinin tonilâtosu yekûnu, düşman yüzünden kaybedilen Fransız ticaret gemilerinin tonilâtosu yekûnunu birkaç bin ton tecavüz etmektedir.

Alman tebliği

Berlin, 19 (a.a.) — Tebliğ: Aşağı Rhin noktasının bir yerinde mühim mitralyöz faaliyeti ve müsademeler vuku bulmuştur. Cephenin diğer kısımlarında sükûnet vardır. Yalnız mevzii topçu faaliyeti kaydedilmiştir. Hava kuvvetleri Fransa üzerinde istikşaf uçuşlarına devam etmektedir.

Harbde ressamlara düşen vazife

Paris, 19 (a.a.) — Askerî hedeflerin gizlenmesi san'ati 1914 - 1918 harbinden alınan tecrübeden istifade edilerek mezkûr harbde kullanılan usulleri daha mükemmel bir hale koymak suretile tatbikından ibaret bulunmakla beraber, empresyonist ressamların bugün yaptığı hizmet çok mühimdir. 1918 denberi tayyarecilikte elde edilen terakkiler bugün gizleme işini pek mühim bir hale getirmiştir. Bugün yalnız ön saftaki hedefleri değil, ayni zamanda sınaî bölgeleri ve kalabalık yerleri de düşman tayyarelerine karşı gizlemek icab ediyor. Bugün bu iş için hem bina ve tiyatro dekoratörleri ve hem de bizzat ressamlar kullanılmaktadır. Dekoratörler bilhassa göz aldatmıya, yani tabiat haricindeki eşyayi gizlemeye matuf eserler vücude getirilmesinde çalışıyorlar ve buna yağlı boya tabloları şeklinde tuallerle muvaffak oluyorlar. Bu suretle meselâ toplar ve rasad noktaları bunları ihata eden tabiî manzaraya gene meselâ bir orman şeklinde temsil edilmektedir.

Manzara ressamlarına gelince, iki türlü ressam çalışmaktadır:

Realistler, empresyonistler. Madenî kitleler ressamların fırçası altında bir meşcere şeklini alıyor.

Modern gizleme usulünde en büyük hizmeti empresyonizm yapmıştır.

Malûmdur ki, bu usul küçük eb'adda üstüste konulan ve mütemadiyen tekrar edilen muhtelif renklerin uzaktan bir tek renk gibi gözükmesi esasına dayanmaktadır. Bu tarz, bilhassa harbde kullanılan alçak arabaları ve topraktan çok fazla yükseklikte olmıyan tahkimatı etraftaki toprağın rengine bağlamak için çok uygun düşüyor. Buna mukabil mühim tahkimata uygun gelmekte, zira bunların gölgeleri usulün muvaffakiyetine mâni olmaktadır. Fakat renklerin birbirine karıştırılmasına lüzum kalmadan fabrikalardan çıktığı gibi kullanılması imkânı işin sür'atini temin bakımından empresyonizm usulüne itiraz kabul etmez bir rüçhan kazandırmaktadır. Buna binaen bu usulden gizlemeye yalnız kara nakliyatında değil, denizde ve havada da tatbik edilmektedir. Filhakika, münkesir hatlar halinde üstüste boyanmış satıhların hem mesafe, hem de sür'at takdirinde isabetsizliklere sebeb olmuyor. Buna binaen tayyareler ve hatta harb gemileri bazan çok mat ve ne kadar dikkatli olursa olsun uzakta bulunan bir müşahidin gözünden kaçmaya imkân veren zigzak hatları halinde boyanmaktadır.

Balkan bloku içinde Bulgaristanın vaziyeti

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Corentul diyor ki:

«Rumanya, büyük Rumanyanın istinad ettiği prensiplere sadık kalmağa azmetmiştir. Rumanya samimî dostlukları reddedecek değildir. Ancak Avrupa kıtası için ve bu kıt'anın sulhu için tehlikeli olan eski formüllerden de bilhassa uzak bulunacaktır.»

Romania gazetesi de şöyle yazıyor:

«Rumen topraklarının ihlâl edilmezliği Rumanya haricî siyasetinin temelidir. Bu toprakların dokunulmazlığı bizzat devletinin bekası demektir. Bu esas üzerinde Rumanya ayni yolda bütün komşularile halisane çalışmağa hazırdır.»

Gazetelere göre, matbuatın aldığı bu vaziyet gûya Rumanyanın şimdiki Avrupa harbinden sonra cenubî Dobricayı Bulgaristana terketmeğe muvafakat eylediğine dair ecnebi memleketlerde çıkan haberlerden doğmuştur. Gene bu haberler yeni Rumen - Bulgar hududunun diğer Balkan devletleri tarafından garanti edileceğini de bildiriyor.

Macar siyasî mehafili hâdiseleri dikkatle takib ediyor

Budapeşte 19 (a.a.) — «Havas» Macar diplomatik mahfilleri doğu - cenub Avrupasının muhtelif devletleri arasındaki münasebatın inkişafını büyük bir dikkatle takib etmekte ve Avrupanın bu kısmında bir bitaraf blok tesisi hakkındaki sayiaları ihtimamla kaydetmektedir.

Macar gazeteleri Avrupanın bu kısmındaki diplomatik vaziyete ve Macaristanın hattı hareketine müteallik olarak dünya matbuatı ve bilhassa İtalyan matbuatı tarafından neşredilen yazıları geniş mikyasta naklediyorlar.

Doğu - cenub memleketlerindeki İtalyan diplomatik mümessillerinin bulundukları memleketlerin hükûmetlerine, böyle bir bitaraf blok fikrine İtalyanın muhalif olmadığını fakat bu blokun büyük devletler haricinde tahakkukunun daha ziyade mümkün olacağını bildirdikleri haber verilmektedir.

Macar siyasî mahfilleri, İtalyan nüfuzu altında böyle bir blokun Sovyetler Birliğinin şiddetli aksülâmelini intac edebileceği kanaatindedirler.

Cephede hayat sahneleri

Fransız cephesine civar köylerden birinde İngiliz askerlerinin açık hava berberlerine bir ziyareti

SPOR

Dün yapılan lik maçları

Beşiktaş Vefayı 1-0, Galatasaray Kasımpaşayı 5-1, Fenerbahçe Istanbulsporu 3-0 mağlup ettiler

Lik maçlarına dün üç stadyomda da devam edilmiştir. Dünkü maçların en mühimmi olan Beşiktaş - Vefa ve Galatasaray - Kasımpaşa maçları Taksim stadyomuna bir hayli seyirci toplamıştı. Dünkü maçların ekserisi, gene çok sert bir şekilde cereyan etmiş, bu sertlik, kasdî tekmelere kadar varmıştır. Bu hususta, bir defa daha, alâkadarların nazarı dikkatini celbetmeği faydalı buluyoruz. Bunun önüne geçilmezse bacak kırılmalarına ve daha feci kazalara şahid olacağımız muhakkaktır.

İstanbulspor - Fenerbahçe karşılaşmasından heyecanlı bir an

Kuleli - Deniz lisesi futbol maçından bir görünüş

Maltepe - Bursa Askerî liseleri maçından bir intıba

Galatasaray - Kasımpaşa maçından bir görünüş

Galatasaray: 5 - Kasımpaşa: 1

Galatasaray - Kasımpaşa takımlarının müsabakası hayli enteresan olmuştur. Oyun kuvvet ve kudreti, azamî enerjiye dayanan Kasımpaşa, uzun müddet kalesini müdafaa etti. Galatasarayın devamlı ve müessir tazyiklerinin on ikinci dakikasında Eşfak Galatasarayın birinci golünü yaptı. Buna rağmen maneviyatı sarsılmıyan Kasımpaşalılar enerjik oyunlarına devam ederek Galatasarayın birçok hücumlarını kırmak suretile kalelerini müdafaa etmekte güçlük çekmediler. Galatasarayın çok çalımlı ve kısa paslı oyunu Kasımpaşa için büyük bir avantaj olmuş, bu arada Galatasaray kalesi de sık sık tehlikeye maruz kalmıştır. Gittikçe sertleşmeğe başlayan oyun son on beş dakika içinde oyunluktan çıkmış, sallapati vuruşlarla futboldan başka herşeye benziyen bir vaziyet almıştır. Bu arada, Kasımpaşanın hücumları arasında soliç kırkıncı dakikada beraberlik sayısını yapmıştır. 44 üncü dakikada sağdan yapılan bir Galatasaray hücumunda Salâhaddinin güzel bir ortalayışı, Kasımpaşa kalesi önüne gelince Cemil kafa ile ikinci sayıyı yapmış ve devre 2 - 1 bitmiştir.

İkinci devre pek tatsız ve manasız bir sertlik içinde başladı. Daha oyunun bidayetinde Kasımpaşayı kendi kalesi içine çekilmeğe mecbur eden Galatasaray, tamamile tek kale oynamağa başladı. Vaziyeti pek tehlikeli bir şekilde gören Kasımpaşa hçibir futbol takımının atamıyacağı tekmelerle oyunu büsbütün fena bir şekle soktu.

Bu vaziyet karşısında Galatasaray fazla çekingen oynamış, 30 uncu dakikada Eşfak, 33 üncü dakikada Salâhaddin, 44 üncü dakikada Budori birer gol yaparak oyunu 5 - 1 bitirmişlerdir.

Maç çok sert olmuş, Kasımpaşa takımı hemen her gole itiraz etmiş, bir golden sonra ortaya getirilen topu mütemadiyen dışarı atmışlar, kırasıya tekme savuran bir oyuncu, hakemin ihtarlarına rağmen dışarı çıkmak istememiş ve oyun da bu yüzden azamî surette hercümerc içinde oynanmıştır.

Beşiktaş: 1 - Vefa: 0

Hesablı ve düzgün bir şekilde başlayan bu maçın ilk dakikaları, birbirlerini deneme ile geçmiş, Vefa kalesine doğru muntazam bir iniş yapan Beşiktaş hücum hattı Hakkının güzel bir pasile 4 üncü dakikada Şeref vasıtasile ilk golü yapmıştır. Vefa takımı mağlûb vaziyette olmasına rağmen oyunda müsavi hücum ve müdafaayı temin ettikten başka zaman zaman hakimiyet bile tesis etmiştir. Fakat Vefa içlerinin lüzumundan fazla geride kalması hücum hattının birçok avantajlarını hedretmiştir. Sık sık Beşiktaş müdafaasını zorlayan Vefalılar yakaladıkları üç gollük fırsatı biraz da telâştan kaçırmışlardır. Vefa takımının devamlı hücumları karşısında bozulan Beşiktaş takımı, tamamile müdafaaya ehemmiyet vermek mecburiyetinde kaldığı içindir ki Vefanın beraberlik sayısını çıkarması mümkün olamamıştır. Vefanın hücumu, Beşiktaşın müdafaasile geçen ilk devre 1 - 0 Vefanın aleyhinde bitmiştir.

İkinci devrede, Vefanın, pek ziyade ihtiyatlı hareketlerle fazla açılmağa lüzum görmeden yaptığı şaşırtıcı hücumlara, kâfi derecede ehemmiyet vermemesi, bu takımın sayı çıkarmasına mâni oluyordu. Beraberliğe düşmek tehlikesini sezen Beşiktaş, Hakkıya varıncıya kadar bütün muhacimlerini müdafaaya çektiği Vefanın nazarından kaçmış olacak ki, ayağına gelen büyük ve mühim fırsatları birbiri üzerine kaçırmakta adeta ısrar etti durdu. Hemen bütün hücumları kendinde toplayan ve yerinde verilen pasları biraz da yalnız kaldığı için iyi kullanamıyan Vefa merkez muhacimi Hakkı, mubalâğasız bir seri gol kaçırdı. Beşiktaştan fazla gol yerim korkusu içinde bir türlü cesur hareket edemiyen Vefalılar, rüzgâr altındaki bariz hakimiyetlerini bir aralık o derece ileri götürdüler ki sahaya o anda giren herhangi bir kimse Vefanın büyük bir sayı farkile galib olduğunu sanabilirdi.

Devrenin son dakikaları Vefa için talihsiz, Beşiktaş için çok şanslı olarak geçmiş, hakemin düdüğünün çalınmasına on dakika kaldığı zaman Vefa takımı, iki gol daha kaçırmıştır. Bir tek sayı ile kazanılan bu tehlikeli galibiyeti muhafaza edebilmek için Beşiktaş takımının gene sertliğe başvurmuş olduğunu ilâveye lüzum yoktur.

Şiddetli ve sert bir oyundan sonra Beşiktaş 1 - 0 galib gelmiştir.

Fenerbahçe: 3 - İstanbulspor: 0

Şeref stadında yapılan Fenerbahçe - İstanbulspor maçı ümid ve tahmin edildiği gibi heyecanlı ve o nispette güzel olmuştur.

Fenerbahçeye karşı büyük bir mukavemet gösteren İstanbulsporlular, müdafaadan hücuma geçtikleri bir sırada, anî olarak Fenerin hücumlarile karşılaşmışlardır.

İstanbulsporun açık oynamağa başladığı anlarda 24 üncü ve 26 ncı dakikalarında Melih şahsî hücumları sayesinde üstüste iki gol yapmış ve devre bu suretle bitmiştir.

İkinci devre oyun tamamile müsavi bir şekil almış, bir müddet böyle giderek Fenerin lehine dönmüştür.

İki taraf zaman zaman yakaladığı fırsatları kaçırmış, devrenin 39 uncu dakikasında İstanbulspor aleyhine çekilen bir frikikle Esad üçüncü golü yapmış, maçda 3 - 0 Fenerin galibiyetile sona ermiştir.

Beykoz: 4 - Topkapı: 3

Kadıköy stadında yapılan bu maç zevkli ve güzel başlamış, karşılıklı hücumlarla geçen ilk devreyi Beykoz 1 - 0 galib bitirmiştir. Bu devrede Topkapı takımı da bir penaltı kaçırmıştır.

İkinci devre daha ziyade Topkapının hâkimiyetile devam ederken iki gol yapan Topkapı, oyunu 2 - 1 şekline sokmuştur.

Bir aralık kendini toparlıyan Beykoz beraberliği temine muvaffak olmuştur. Oyun berabere olunca sertleşmiş, Topkapı üçüncü golü atarak galib vaziyete girmiş, fakat biraz sonra Beykoz bir gol yapınca gene beraberliğe düşmüşlerdir.

Oyun berabere nihayetlenmek üzere iken son saniyelerde Beykoz bir gol daha yapmış ve oyun o saniye içinde ve 4 - 3 Beykozun lehinde bitmiştir.

Süleymaniye: 5 - Hilâl: 2

Kadıköy stadında yapılan Süleymaniye - Hilâl maçı, daha ziyade Süleymaniyenin hâkimiyeti altında cereyan etmiştir.

Oyunun sonuna kadar hakimiyetini devam ettiren Süleymaniyeliler 5 - 2 galib gelmişlerdir.

Eyüb: 4 - Kale: 3

İkinci lik takımlarının bu maçı pek zevkli ve hararetli bir şekilde cereyan etmiştir. İlk devre 2 - 1 Kalenin galibiyetile nihayetlenmiştir. Eyüb takımı ikinci devrede ikisi penaltıdan olmak üzere üç sayı yaparak maçı kazanmıştır.

Kurtuluş: 2 - Beylerbeyi: 1

İkinci lik takımları arasındaki bu oyun haftanın en güzel maçı olarak geçmiştir.

Neticede Kurtuluş daha üstün bir oyunla 2 - 1 galib gelmiştir.

Kuleli: 4 - Deniz lisesi: 0

Askerî liseler arasında yapılan bu maçta Kuleli çok hâkim bir oyundan sonra Deniz lisesini 4 - 0 yenmiştir.

Bursa: 4 - Maltepe: 3

Şeref stadında yapılan Bursa - Maltepe Askerî liseleri arasındaki maç heyecanlı geçmiş, neticede 4 - 3 Bursa Askerî lisesi takımı galib gelmiştir.

Yugoslavya takımı geliyor

Yugoslavyanın en kuvvetli takımlarından biri olan «Yugoslavya» takımı Ankara muhtelitile iki maç yapmak üzere memleketimize gelecektir. Yugoslavya takımı ilk oyunlarını Ankarada yaptıktan sonra şehrimize dönecektir.

Galatasaray kulübü, Yugoslavya kulübile bir anlaşma yapmış ve 13, 16, 17 kânunuevvelde biri Galatasarayla olmak üzere üç maç üzerinde mutabık kalmıştır.

Yugoslavya takımında 6 beynelmilel oyuncu vardır.

Stad

Spor âlemimizde tanınmış salâhiyetli kalemlerin kıymetli yazılarile intişara başlamış olan Stad mecmuasının ikinci nüshası bugün çıkmıştır. Bu nüsha, daha zengin mündericatlıdır ve daha itina ile basılmıştır. Bir hafta zarfında Türkiyede ve Avrupada cereyan eden spor hareketlerine aid en doğru haberlere, enteresan resimlere, muhtelif spor mevzularına aid şayanı dikkat makalelerle ve fıkralara geniş mikyasta yer verilmiştir. Hakikî bir spor mecmuası olan Stadı, okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Cumhuriyet

Halk sütunu

Karanlık bir kütübhane

Okuyucularımızdan Seraceddin Ergun imzasile aldığımız bir mektubda deniliyor ki:

«Asırlarca ilim merkezi olan güzel İstanbulumuzda her münevver gencin muhtac olduğu kitabları bulabileçek kadar bol, umumi kütüphane mevcuddur. Ezcümle bu kütübhanelerden Lâlelideki meşhur Ragıb Paşa kütübhanesidir ki, burada tahsil meraklılarının aradıkları bir çok kıymetli eserler ve hocalarının göstermiş oldukları me'hazler bulunuyor ise de maatteessüf o eserleri orada okumanın imkânı olmuyor. Bina, taş ve pencelerei de demir kafesli olması itibarile, esasen loş olan bu kütübhanede çok şayanı teessüftür ki elektrik yoktur. Okuyucular karanlık binada gözlerinin nuru bahasına güzel ve faydalı eserleri bir zaman için okuyabiliyorlarsa da maatteessüf henüz kütübhanenin de tatil zamanı gelmeden saat 1 - 2 de kitabları bırakıp gitmek mecburiyetinde kalıyorlar. İstanbulun içinde, bahusus memleket gençliğine bir çok bilgiler teminine sebeb olan bu kıymetli binanın böyle karanlık kalmasına tahammül mümkün olamıyacağı kanaatile alâkadar makamın nazarı dikkatini celbetmenizi rica ederim.»

Elektrik idaresinin nazarı dikkatine

Bostancıda Yenimahallede 438 numarada S. Naci imzasile aldığımız bir mektubda deniliyor ki:

«Bostancıda Yenimahallede, hemen bütün mahallenin istifade etmekte bulunduğu bir elektrik lâmbası vardır. Mezkûr lâmba son zamanlarda sık sık bozulmaktadır. Tamiratı günlerce geç yapılmakta ve esaslı bir şekilde de olmamaktadır. Bu günlerdeki son tamiri bozuluşundan tam beş gün sonra icra edilmiş ve bir gece yandıktan sonra, sabaha karşı tekrar bozulmuştur. Yeniden yapılması için de her halde bir hafta daha beklemek lâzım gelecektir. Bu lâmba eski şirket zamanında da pek seyrek olarak bozulur ve bir gün zarfında tamir olunurdu. Yeni idarenin eski şirketten daha faal olmasını değil, hiç olmazsa onu aratmamasını istiyoruz.»

İstanbul Levazım Amirliği Harıcî askerî kıtaatı ilânları

Kapalı zarfla 100,000 kilo sığır eti eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 1/12/939 cuma günü saat 11 de Çanakkalede Müstahkem mevki Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Sığır etinin beher kilosu 25 kuruştan 37,500 lira kıymet biçilmiştir. Muvakkat teminatı 2812 lira 50 kuruştur. Taliblerin muvakkat teminatları ve Ticaret vesikalarile birlikte muayyen günde ihale saatinden bir saat evvel komisyona müracaatleri.
(789) (9475)

Hepsine tahmin edilen fiatı 30,930 lira olan 300 arka teskeresi 300 çevirecek kolu, 500 bobin, 500 kablo askı tertibatından ibaret 4 kalem muhabere malzemesi pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 27/11/939 pazartesi günü saat 11 dedir. Kat'î teminatı 4639 lira 50 kurustur. Şartnamesi 155 kuruşa Ankarada komisyondan alınır. Taliblerin muayyen vakitte Ankarada M. M. V. satınalma komisyonuna gelmeleri.
«795» (9507)

Beher kilosuna tahmin edilen fiat 235 kuruş olan 8000 kilo yün çorab ipliği pazarlıkla münakasaya konmuştur. İhalesi 24/11/939 cuma günü saat 11 dedir. Kat'î teminatı 2820 liradır. Evsaf ve şartnamesi bedelsiz olarak Ankarada M. M. V. satınalma komisyonundan alınır. İsteklilerin kanunun emrettiği belgelerile ihale saatinde Ankarada M. M. V. satınalma komisyonuna gelmeleri. «797» (9503)

Beher adedine tahmin edilen fiatı 800 kuruş olan 4000 aded battaniye pazarlıkla münakasaya konmuştur. İhalesi 24/11/939 cuma günü saat 14 tedir. Kat'î teminatı 4800 liradır. Evsaf ve şartnamesi 160 kuruşa Ankarada M. M. V. satınalma komisyonundan alınır. İsteklilerin kanunun emrettiği belgelerile ihale saatinde M. M. V. satınalma komisyonunda bulunmaları.
«798» (9504)

ANAPİYOJEN
Dr. İhsan Sami
İstreptokok, istafilokok, pnömokok, koli, piyosiyaniklerin yaptığı çıban, yara, akıntı ve cild hastalıklarına karşı çok tesirli taze aşıdır.

GÜNÜN BULMACASI

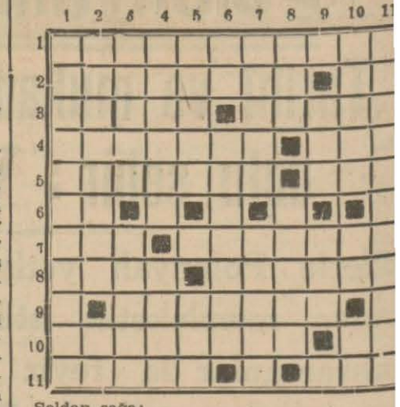

Soldan sağa:

1 — Birine karşı söz söyliyerek (iki kelim
2 — Operatörün yaptığı, Almanların tevkif
tiği eski Çek Cumhur Reisinin isminin ya
3 — Ortazamandaki derebeylerinden, yâre
vuşma. 4 — Çok bilenlere mahsus tarzda,
edat. 5 — Akar sulardan (cemi), ters çevril
niz bir ölçü olur. 6 — Vilâyet. 7 — Bir e
Azerbaycanda bir yer. 8 — Bir devlet, da
tekrar edilen şey. 9 — Müteharrik duvar. 10
Sopa ile döven (iki kelime), bir harfin okun
şu. 11 — Ters çevirirseniz «mevki tut!» ma
sına mürekkeb bir emir olur, yirmi dört s
evvelki zaman.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Haberleri çok fazla (iki kelime). 2
Şiir okurken yapılan uzatmalar (cemi), isi
tersi. 3 — Nüfuz etme, nakliye vasıtalarının
4 — İşaret, kokulu bir ot. 5 — Muhamm
peygamberin müezzini, demiryolu. 6 — Sesl
me edatı, otlar (cemi). 7 — İstanbul meb'u
rından bir muharririn ikinci adı, yola düşen
akan. 8 — Eski bir Türk devleti, vâsıl olan.
Bir emir, başka bir emir. 10 — Halk, zama
bir kısmı, bir sayının tersi. 11 — Yazılma kı
liyeti olan (iki kelime).

Evvelki bulmacanın halledilmiş şek

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	H	İ	M	A	Y	E	S	İ	Z	■
2	A	T	I	F	E	T	■	L	A	M
3	M	A	H	İ	R	■	K	E	M	İ
4	İ	■	■	T	A	Ş	A	T	A	N
5	L	O	K	A	L	■	F	E	N	İ
6	E	L	E	B	A	T	A	N	■	K
7	K	A	M	■	R	E	D	■	Z	■
8	A	G	A	H	A	M	A	M	I	■
9	D	A	L	A	K	■	R	A	G	A
10	İ	N	A	K	■	Y	■	Z	A	D
11	N	■	T	I	R	E	N	İ	Y	E

Kiralık apartıman
Bol hava, bol ziya, dahi mî sıcak su, son konfor
Nişantaşında Valikonağı caddesinde
YAYLA
Apartımanı
(Kapıcıya müracaat)

Prof. K. Kömürcan'ın

	K
Amelîve tatbiki kambiyo	3
Muhasebe usulü (Deft. bilânço. tatb.	12
Ticari malûmat ve bankacılık	10
İktısad ilmi	8
İhtısas muhasebeleri:	
(Şirket, sanayi. ziraat, banka)	17
Ticari ve mali hesab (1 inci kısım)	7
Zihni hesab kaideleri	2
Logaritma cetvelleri (yeni rakam)	5
Yeni hesabı ticari (mufassal eser)	20
Mali cebir:	
(istikraz ve sigorta hesabları)	10

Kitablarının satış yeri İKBAL Kitabevi

Azade S. S. Tarcan
Jimnastik mütehassısı
Kış jimnastik kursları açılmıştır.
Nişantaşı Ihlamur yolu: 6
Telefon: 41430

Haseki hastanesi
Dahiliye Mütehassıslarından
Dr. Hüseyin Usman
Akşamları 17 - 19 a kadar
Lâleli Ordu caddesi Lûtuf apartımanı
No. 3, Telefon : 22459.

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden:

7/12/939 perşembe günü saat 15 te İstanbulda Nafıa müdürlüğünde eksiltme komisyonu odasında «9438,32» liralık keşif bedelli Guraba hastanesi haricî anfisi bitirme işleri açık eksiltmeye konulmuştur. Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususi ve fenni şartnameleri, proje keşif hulâsasile buna mütefer diğer evrak dairesinde görülecektir. Muvakkat teminat «707» lira «87» kuruştur.

İsteklilerin en az bir taahhüdde «10,000» liralık bu işe benzer iş yaptığını dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatle eksiltme tarihinden «8» gün evvel alınmış ehliyet ve 939 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile gelmeleri. (8493)

KIŞ GECELERİ

Uzun kış gecelerini hem faydalı hem usançsız geçirmek için

KANAAT KİTABEVİ

Neşriyatına kuvvet vermiştir. Kıymetli edîblerimizin aşağıda yazılı en son eserleri bu teşebbüsün başlangıcıdır:

		Fiatı	Ciltlisi
Akagündüz	Gider ayak	75	100 kr.
Halid Fahri Ozansoy	Aşıklar yolunun yulcuları	75	100 „
Ercümend Ekrem Talu	Beyaz şemsiyeli	125	150 „
M. Turhan Tan	Hind denizlerinde Türkler	100	125 „
„ „ „	Safiye Sultan	125	150 „
„ „ „	Devrilen kazan	125	150 „

Devlet Denizyolları işletme Umum Müdürlüğü İlânları

20 ikinciteşrinden 27 ikinciteşrine kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

KARADENİZ HATTINA — Salı 12 de(Güneysu), perşembe 12 de (Tarı) ve pazar 16 da (İzmir). Galata rıhtımından.

Not: İstanbuldan cuma günleri saat 10 da kalkmakta ve doğruca Trabzona gitmekte olan dördüncü postalar badema on beş günde bir İstanbuldan cumartesi saat 10 da kalkacaklar; gidişte yalnız Samsuna ve dönüşte Görele, Giresun, Ordu, Samsun ve İnebolu iskelelerine uğrıyacaklardır. İstanbuldan 17/11/939 da son defa olarak kalkan cuma postası yalnız dönüşte yeni programı tatbik edecektir. Bu cumartesi dördüncü posta yoktur.

BARTIN HATTINA — Salı 18 de (Mersin), cumartesi 18 de (Ülgen). Sirkeci rıhtımından.

İZMİT HATTINA — Salı, perşembe ve pazar 9,30 da (Uğur). Tophane rıhtımından.

MUDANYA HATTINA — Pazartesi, salı ve pazar 9,50 de ve çarşamba, perşembe ve cuma 15 te (Trak), cumartesi ayrıca 13,30 da (Sus). Galata rıhtımından.

BANDIRMA HATTINA — Pazartesi, çarşamba ve cuma 8,15 te (Sus). Galata rıhtımından. Ayrıca çarşamba ve cumartesi 20 de (Antalya). Tophane rıhtımından.

KARABİGA HATTINA — Salı ve cuma 19 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.

AYVALIK HATTINA — Çarşamba 15 te (Kemâl), cumartesi 15 te (Saadet). Sirkeci rıhtımından.

İZMİR SÜR'AT HATTINA — Pazar 11 de (Kadeş). Galata rıhtımından.

MERSİN HATTINA — Salı 10d a (Etrüsk), cuma 10 da (Çanakkale). Sirkeci rıhtımından.

İMROZ HATTINA — Pazar 9 da (Bursa). Tophane rıhtımından.

NOT: Vapur seferleri hakkında hertürlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı acentalarımızdan öğrenilebilir:

Galata Baş Acentalığı	— Galata Rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında	42362
Galata Şube Acentalığı	— Galata Rıhtımı, Mıntaka Liman Reisliği binası altında	40133
Sirkeci Şube Acentalığı	— Sirkeci, Yolcu Salonu	22740

1 — İşletmemizin ihtiyacı olan aşağıda cins ve miktarı yazılı muhtelif yağlarla mai mahruklar kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

2 — Eksiltmesi 29 Teşrinisani 939 tarihine musadif çarşamba günü saat 15 te Tophanede Umum Müdürlük binasında müteşekkil Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muhammen bedeli 39176,30 lira olup muvakkat teminat 2938,22 liradır.

4 — İsteklilerin yazılı gün ve saatten bir saat evveline kadar 2490 sayılı kanunun tarif ettiği vesaiki hâmilen usulü veçhile mühürlenmiş zarflarını makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine tevdi etmeleri lâzımdır.

5 — Şartnamelrei İdare Malzeme Şubesinden alınabilir. (9421)

CİNS	Tahmin edilen vahid fiatı	Miktarı (kilo)
Makine yağı (yağlama)	25	105 000
İnce makine yağı (dinamo)	28	10 000
Silindir yağı	26	10 000
Gaz yağı	14,75	13 000
Benzin	20,80	16 000
Kompresör yağı	28	1 125
Türbin yağı	30	5 250
Transformatör yağı	30	50
Frigorifik yağı	32	170
Dizel makineleri için motör yağı	28	4 000
Gresör için gres yağı	28	525
Mobiloil B. B. veya muadili	40	238
Mobiloil A. F. veya muadili	40	170

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan:

Cerrahpaşa hastanesi birinci Şirurji kliniğinde yaptırılacak 6467,74 lira keşifli tesisat ikmal işleri 27/XI/1939 pazartesi günü saat 15 te Rektörlükte açık eksiltmiye konulmuştur.

İstekliler o günü 486 liralık muvakkat teminat makbuzu ve 5,000 liralık bu gibi işler yaptığına dair ihaleden sekiz gün evvel İstanbul Vilâyetinden alınmış ve 939 Ticaret Odası vesikalarile gelmeleri, keşif ve şartnameleri hergün Rektörlükte görülür. (9345)

Devlet Demiryolları İşletme U. Müdürlüğünden:

Muhammen bedeli 700 lira olan 750 Kg. 3 m/m ve 650 Kg. 4 m/m lik otojen kaynak teli 2/12/1939 cumartesi günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarfından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 52 lira 50 kuruş muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (9485)

Kapalı Zarf Usulile Ekiltme İlânı

Trabzon Vilâyeti Daimî Encümeninden:

1 — Eksiltmiye konulan iş: Trabzon - Rize sahil yolunun 14 + 850 — 27 + 000 kilometrelerinde büz, korkuluk inşaatı ve şose esaslı tamiri, köprü ayağı tahkimi.

Keşif bedeli (27274) lira (34) kuruştur.

2 — Bu işe aid şartnameler ve evrak şunlardır:

A) Eksiltme şartnamesi
B) Mukavele projesi
C) Nafıa işleri genel şartnamesi
D) Tesviyei türabiye, şose ve kârgir inşaata aid fenni şartname
E) Hususi şartname
F) Silsilei fiat cetveli, hulâsai keşif cetveli
G) Grafik

İstiyenler genel şartname ve şose ve köprüler şartnamesi haric olmak üzere diğer evrakı (150) kuruş bedel mukabilinde Nafıadan alabilirler. İstiyenler genel şartname ve şose, köprüler şartnamesini bedelsiz görebilirler.

3 — Eksiltme 30/11/939 tarihinde perşembe günü saat (15) te Trabzonda Vilâyet makamında toplanacak Daimi Encümende yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin (2046) lira muvakkat teminat vermesi, bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup göstermesi lâzımdır.

Ticaret Odası vesikası, teminat mektub veya makbuzu ve Trabzan Vilâyetinden alacağı ehliyet vesikası.

6 — Teklif mektubları yukarıda 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Vilâyet Daimi Encümenine getirilerek Eksiltme Komisyonu Reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektubların nihayet 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumile iyice kapatılmış olması lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (9390)

(UŞAK) ÜLKÜ Lisesi Direktörlüğünden:

9, 10 ve 11 inci sınıflarımıza naklen namzed kaydedilmiş olanların 25/11/939 tarihine kadar muamelelerini tekemmül ettirmeleri icab eder. Bu tarihe kadar muamelelerini bitirmiyenlerin kayıdları silinecek ve yerlerine başkaları alınacaktır. Kayıd için İstanbulda «Yuca Ülkü» lisesine dahi müracaat olunabilir.

Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Direktörlüğünden:

21/11/1939 salı günü kapalı zarfla münakasası yapılacak olan kitab etajerlerinin münakasası başka tarihte yapılacak ve keyfiyet yeniden ilân edilecektir. «5819» (9424)

Fethiye Malmüdürlüğünden:

1 — Fethiye Göcek iskelesinde bulunan 300 ton magnazit madeninin satışı 10/11/939 tarihinden itibaren 15 gün müddetle açık arttırmaya vazedilmiştir. Talıblerin % 7,5 teminatlarile birlikte ihale günü olan 25/11/939 cumartesi sabahı saat dokuzda Fethiye Maliye dairesine müracaatleri.

2 — Magnazitmadeninin beher tonunun muhammen bedeli 3 lira 50 kuruştur. (9535)

İsmail Hakkı Baltacıoğlunun eserleri

SOSYOLOJİ
Liselere yardımcı kitab
150 kuruş

FELSEFE
Liselere yardımcı kitab
50 kuruş

TOPLU TEDRİS
Maarif Vekilliği tarafından tavsiye edildi.
100 kuruş

YENİ ADAM
Haftalık fikir gazetesi

Adres: Ankara caddesi Yeni Adam gazetesi

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

125,000 aded semer urganı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 23/11/939 perşembe günü saat 14,30 da İst. Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Fabrika malının ilk teminatı 5000 lira, Kastamonu malının ilk teminatı 4375 liradır. Şartname ve nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile belli saatte komisyona gelmeleri. (404) (9511)

25 ton kadar yataklık kuru ot alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 21/11/939 salı günü saat 15 te Tophanede Lv. âmirliği Satınalma Ko. da yapılacaktır. Tahmin bedeli 650 lira, kat'i teminatı 97 buçuk liradır. İsteklilerin belli saatte Ko. a gelmeleri. (397) (9481)

Harp Akademisi için 255 ton lâvamarin kömürü alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 21/11/939 salı günü saat 13,30 da Tophanede Lv. âmirliği Satınalma Ko. da yapılacaktır. Tahmin bedeli 3570 lira, kat'i teminatı 535 lira 50 kuruştur. İsteklilerin belli saatte ko. a gelmeleri. (398) (9482)

140 ton nohud alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 22/11/939 çarşamba günü saat 15 te Tophanede Lv. Âmirliği Satınalma Ko. da yapılacaktır. Tahmin bedeli 15400 lira ve ilk teminatı 1155 liradır. Şartname ve nümunesi Ko. da görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evvel Ko. na vermeleri. «375» (9095)

2 No. lı dikim evinde asansör tamiratı yaptırılacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 21/11/939 salı günü saat 14,30 da Tophanede İstanbul Levazım âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Keşif bedeli 318 lira, ilk teminatı 23 lira 85 kuruştur. Keşif ve şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (9404)

14,500 aded frenkgömleği alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 21/11/939 salı günü saat 14 te İstanbul Tophanede Levazım âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli otuz bin dört yüz elli lira, ilk teminatı 2283 lira 75 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (9405)

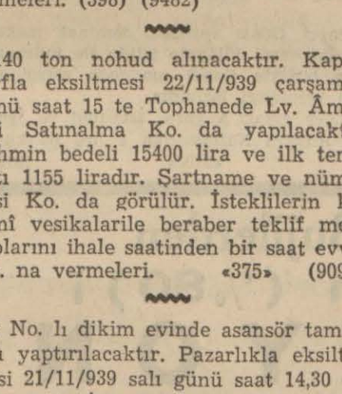

PETROL NİZAM
saç bakımı
güzelliğin en birinci şartıdır.

Mide, Barsak ve İç hastalıkları muayenehanesi
Dr. Y. Hallacyan
Taksim (eski Talimhanede) Abdülhak Hâmid caddesi. Sabiha apart. No. 12, daire No. 4

1,008,000
LİRA
«Millî Piyango»
nun
3 Ayda
Dağıtacağı ikramiyenin yekûnudur.

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Nev'i	Kilo
Silindir yağı	4000
Buhar makine yağı	5000
Dizel makine yağı	10000
Gres yağı	2000
	21000

İdare vasıtaları ihtiyacı için muktezi yukarıda cins ve miktarı yazılı yirmi bir bin kilo muhtelif makine yağı kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur. Muhammen bedelleri 7800 lira, muvakkat teminatı 585 lira olan mezkûr yağların ihalesi 30/11/939 tarihine raslıyan perşembe günü saat on beşte Galata Rıhtımındaki Umum Müdürlük binasında toplanacak olan Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

Teklif mektublarını bildirilen vakitten bir saat evveline kadar Komisyon Reisliğine tevdi etmeleri lâzımdır.

Bu babdaki şartname sözü geçen Komisyonda hergün görülebilir. (9433)

Mümessil veya depoziter arayanlar

Anadolunun ticarî ve sınaî müesseselerinden İstanbulda emin ve faal bir mümessil veya depoziter arayanlar,

İSTANBULDA posta kutusu No. 102 adresine yazmaları rica olunur. Merkez yerde yazıhanesi olan firma muntazaman müsecceldir.

Ehven şerait — Birinci sınıf kefalet ve referans verilir.

Niğde Valiliğinden:

1 — Ulukışla kasabasına 32 kilometre mesafede olan Çiftehan kaplıcasına ilâve edilecek kısma aid «19337» lira «38» kuruş keşif bedelli inşaatın ihaleye göre takarrür edecek fiatlara nazaran «15000» liraya tekabül eden miktarı kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuş ise de istekli çıkmadığından 1/11/939 tarihinden itibaren bir ay müddetle pazarlık suretile eksiltmiye konmasına karar verilmiştir.

2 — Eksiltme 1/12/939 cuma günü saat «15» te Vilâyet Daimi Encümen odasında toplanacak Eksiltme Komisyonunca yapılacaktır.

3 — Eksiltmiye girebilmek için isteklinin 1125 lira muvakkat teminat vermesi, bundan başka eksiltme gününden en az sekiz gün evvel Vilâyete müracaat ederek ibraz edeceği fenni ve malî referans mukabili ehliyet vesikası Komisyonundan alacakları vesikayı ibraz etmeleri şarttır.

4 — Bu işe aid şartnameler ve evrak Nafıa Müdürlüğünden bedelsiz olarak görülebilir. (9367)

Osmanlı Bankası

%5 faizli 1937 senesi Türk borcu tahvillerinin zirdeki kuponları Şark Demiryolları Türk Anonim şirketi tasfiye memurlarının talimatına tevfikan Osmanlı Bankasınca 20 sonteşrin 1939 tarihinden itibaren tediye mevkiine vazedilmiştir:

1 temmuz 1937 taksiti:
1 No. lı nısıf döviz kuponu, Fr. S. 2,50 İsviçre frankı hesabile.
1 No. lı emtia kuponu, Fr. S. 1,7916417 İsviçre frankı hesabile.

1 sonkânun 1938 taksiti:
2 No. lı nısıf döviz kuponu, Fr. S. 2,50 İsviçre frankı hesabile.
2 No. lı emtia kuponu, Fr. S. 1,8047943 İsviçre frankı hesabile.

1 temmuz 1938 taksiti:
3 No. lı nısıf döviz kuponu: Cem'an Fr. S. 3,4689994 İsviçre frankı hesabile.
3 No. lı etima kuponu.

Bu kuponlar:
Türkiyede: Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası ve Osmanlı Bankası.
Pariste: Osmanlı Bankası.
Zurich'te: Crédit Suisse.
Tarafından tediye edilecektir.

Yüksek terbiye görmüş, iyi İngilizce bilen bir bayan bir aile nezdinde altı yaştan yukarı çocuk terbiyesile ve ders vermekle meşgul olmak istiyor. Müracaat.

Bayan Astra
Nargileciyan Eczane
Halâskârgazi caddesi, 48
Pangaltı

Türkiye Cumhuriyeti
ZİRAAT BANKASI
Kuruluş tarihi : 1888
Sermayesi : 100,000,000 Türk Lirası
Şube ve ajans adedi : 265
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28,800 LİRA İKRAMİYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Aded	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	„	500	„	2,000	„
4	„	250	„	1,000	„
40	„	100	„	4,000	„
100	„	50	„	5,000	„
120	„	40	„	4,800	„
160	„	20	„	3,200	„

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Hasan meyva özü

İnkıbazı defeder, iştahsızlık, hazımsızlık, şişkinlik, bulantı, gaze karşı faydası vardır. Her yemekten sonra bir tatlı kaşığı yarım bardak su içinde köpürterek alınabilir.

Şişe 30 iki misli 50 dört misli 80 kr. HASAN ismine ve markasına dikkat

HASAN DEPOSU YENİ ADRESİ: BAHÇEKAPI Beyoğlu tramvay durağı karşısında

İstanbul İnhisarlar Başmüdürlüğünden

Hükmü ikinciteşrin sonunda bitecek olan müskirat tezkerelerinin yenilenme muamelesine 22/11/939 gününde başlanılarak 5/12/939 salı günü akşamına kadar devam edecektir.

Tezkerelerini tecdid ettirmek istiyen satıcıların tayin olunan günlerde ellerindeki tezkerelerile Kabataşta kâin Başmüdürlüğümüze müracaat etmeleri ve 5/12/939 tarihinden sonra tezkerelerini yenilemiyerek içki satanlar hakkında kanuni takibat yapılacağı ilân olunur. (9305)

RADYOLİN

Enbüyük sergilerde 19 diploma, 48 madalya kazanmıştır.

BÖYLE GÜZEL DİŞLER YALNIZ

RADYOLİN

KULLANANLARIN DİŞLERİDİR.

Dis Tabibleri Diyor ki:

Dişlerin ve ağzın sıhhati, sabah, öğle ve akşam, her yemekten sonra günde 3 defa dişleri temizlemekle kabildir.

Maliye Vekâletinden:

1 — 2257 numaralı madeni ufaklık para kanununun sekizinci maddesi mucibince mevkii tedavülden kaldırılan eski bronz beş ve iki buçuk kuruşluklarla nikel bir kuruşluklar 31 K. Evvel 939 tarihinden sonra devlet borçlarına mukabil gerek Malsandıkları ve gerekse hazine veznedarlığını ifa eden Merkez ve Ziraat Bankalarınca dahi kabul edilmiyecektir.

Binaenaleyh: Ellerinde bu nevi para bulunanların bunları mezkûr tarihe kadar devlet borçları mukabilinde Malsandıklarile Merkez ve Ziraat Bankası şubelerine yatırmaları ilân olunur. (8041)

Asipin Kenan

Sizi; SOĞUKTAN, NEZLEDEN, GRİPTEN, BAŞ, DİŞ ve bütün ağrılardan ve kırıklıklardan koruyacak ilâcdır.

Turgudlu Belediye Riyasetinden:

1 — Turgudlu şehrinin elektrik santral binası ile iki aded muhavvile merkezi binası inşaatı «22360» lira «80» kuruş keşfi üzerinden kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

2 — Eksiltme Turgudlu Belediye binası dahilinde müteşekkil Belediye Encümeninde 22/11/939 tarihine raslıyan çarşamba günü saat «15» te yapılacaktır.

3 — Bu işe aid evrak şunlardır:
A — Eksiltme şartnamesi
B — Mukavelename sureti
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi
D — Nafıa Vekâleti yapı işleri umumi, fenni şartnamesi
E — Fenni şartname
F — Keşifname
G — Fiat silsilesi
H — Projeler

Bu evrak «112» kuruş mukabilinde Turgudlu ve Manisa Belediyelerinden tedarik edilebilir.

4 — Bu işe aid muvakkat teminat «1678» liradan ibarettir.

5 — İsteklilerin 939 senesine aid Ticaret Odası vesikasile teminat mektubunu ve bu işi yapabileceğine dair Manisa Vilâyetinden alacağı vesikayı ve istekli mühendis veya mimar olmadığı takdirde mühendis veya mimarın mes'uliyete iştiraki şartile işi yapacağına dair olan noter senedini dış zarfa koymaları lâzımdır.

6 — İsteklilerin bu yoldaki teklif mektublarını 22/11/939 tarihine raslıyan çarşamba günü saat «14» e kadar Turgudlu Belediye Reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri ve yahud bu saate kadar varacak şekilde posta ile göndermeleri lâzımdır. Postada vaki teahhur kabul edilmez. (9252)

FOSFARSOL

Kan, Kuvvet, iştiha şurubu

FOSFARSOL, kanın en hayatî kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı bir iştah temin eder. Vücuda devamlı genclik, dinclik verir. Sinirleri canlandırarak asabî buhranları, uykusuzluğu ve fena düşünceleri giderir. Muannid inkıbazlarda, barsak tembelliğinde, tifo, grip, zatürrieye, sıtma nekahetlerinde, bel gevşekliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayani hayret faideler temin eder.

FOSFARSOLÜ, Diğer bütün kuvvet şurublarından ayıran başlıca hassa; devamlı bir surette kan, kuvvet, iştah temin etmesi ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir...

Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

Malatya Cumhuriyet Müddeiumumiliğinden:

1 — 13508 lira 01 kuruş keşif bedelini muhtevi olup Malatya cezaevinde yapılacak noksan inşaat kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu işe aid evrak:
a — Eksiltme şartnamesi,
b — Hususi ve fenni şartname,
c — Keşifname,
d — Mukavele projesi.

3 — Bu işe âid muvakkat teminat 1013 lira 10 kuruştur.

4 — İhale 30/11/939 tarihine rastlıyan Perşembe günü saat 14 te Malatya Cumhuriyet Müddeiumumiliğinde yapılacağından 1490 sayılı kanuna göre hazırlanacak teklif mektublarının ihaleden bir saat evvel Cumhuriyet Müddeiumumiliğinde teşekkül eden komisyon reisliğine tevdii meşruttur. Posta ile gönderilecek mektubların gecikmesinden dolayı bir mazeret ve mes'uliyet kabul edilmez.

5 — İsteklilerin ihaleden lâakal 8 gün evvel Vilâyet Nafıa müdürlüğünden bu iş için ehliyet vesikaları almaları lâzımdır.

6 — Belediye, pul, ilân, mukavele vesair masraflar istekliye aiddir. «5848» (9468)

Turgudlu Belediye Riyasetinden:

1 — Turgudlu şehrinin elektrik tesisatı ve yedek motör ve dinamo grupunun «Santural binasile iki aded muhavvile merkezi binası haric olmak üzere» «134923» lira «40» kuruşluk keşfi üzerinden 8/11/939 tarihinden itibaren «45» gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

2 — Eksiltme Turgudlu Belediye binası dahilinde müteşekkil Belediye Daimi Encümeninde 22/12/939 tarihine raslıyan cuma günü saat «15» te yapılacaktır.

3 — Bu işe aid evraklar:
A — Eksiltme şartnamesi
B — Mukavelename sureti
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi
D — Nafıa Vekâleti yapı işleri umumi, fenni şartnamesi
E — Hususi şartname
F — Fenni şartname
G — Keşifname
H — Projeler.

Bu evrak «675» kuruş mukabilinde Turgudlu, Manisa Belediye Reisliklerinden tedarik edilebilir.

4 — Bu işe aid muvakkat teminat miktarı «7997» liradır.

5 — İsteklilerin 939 senesine aid Ticaret Odası vesikasile teminat mektubunu ve bu işi yapabileceğine dair Manisa Vilâyetinden alacağı vesikayı ve istekli yüksek elektrik mühendisi olmadığı takdirde yüksek elektrik mühendisinin mes'uliyete iştiraki şartile işi yapacağına dair olan noter senedini dış zarfa koymaları lâzımdır.

6 — İsteklilerin teklif mektublarını 22/12/939 tarihine raslıyan cuma günü saat «14» e kadar Turgudlu Belediye Reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri veyahud ayni gün ve ayni saate kadar varacak şekilde posta ile göndermeleri lâzımdır. Postada vaki teahhur kabul edilmez. (9253)

Eczacı aranıyor

Müessesemizin Guleman merkezindeki hastanemizde çalıştırmak üzere diplomalı ve tecrübeli bir eczacıya ihtiyacımız vardır. Talib olanların kısa terscümeihallerini, bonservislerini, varsa birer suretini, bir de fotoğraflarile birlikte

Eti Bank Şark Kromları işletmesi - Maden

adresine göndermeleri ve istedikleri asgarî ücreti bildirmeleri lâzımdır.

Ev, tenvir ve teshin işletmece temin olunacaktır.

Ankara Valiliğinden:

1 — Ankara - K. Hamam - Gerede yolunun 103 + 800 — 126 + 800 üncü kilometreleri arasında yapılacak olan şose inşaatı ve sınai imalât işleri mukaddema üç defa eksiltmiye konulmuş iken talib zuhur etmemiş olmasından dolayı her türlü ihtimal nazarı itibara alınmak suretile bukere şartnamede esaslı tadilât yapılmış ve yeniden kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

2 — Eksiltme 23/11/939 tarihine raslıyan perşembe günü saat 15 te Ankara Vilâyeti Daimi Encümeninde yapılacaktır.

3 — Keşif bedeli (162,054) lira (44) kuruş ve muvakkat teminat (9,352) lira (72) kuruştur.

4 — İsteklilerin teklif mektublarını Ticaret Odası vesikası, teminat mektub veya makbuzile ihale gününden en az beş gün evvel Vilâyete istida ile müracaat ederek alacakları fenni ehliyet vesikalarile birlikte ikinci maddede zikrolunan günde saat 14 e kadar Encümen Riyasetine vermeleri lâzımdır.

5 — Bu işe aid keşif ve şartname ve diğer evrak Ankara, İstanbul ve İzmir Nafıa Müdürlüklerinde görülebilir. Veyahud Ankara Nafıasından 4 lira 06 kuruş bedel mukabilinde alınabilir. «5700» (9196)

Kullanılan Bujilerden Yüzde seksen (%80) i

ŞAMPYON

DUR.

Her yerde arayınız.

Ziraat Vekâletinden:

Pulluk, Diskharo ve Mibzer Alınacak

Zirai kombinalar ihtiyacı için kapalı zarf usulile 30 aded Mibzer, 15 aded 5 Diskli, 15 aded 6 Diskli pullukla 30 aded Diskharo satın alınacaktır.

1 — Mibzerin beherine 675,5, Diskli pulluğun beherine 600,6, Diskli pulluğun beherine 750 ve Diskharonun beherine 350 lira kıymet tahmin edilmiştir.

2 — İhale 14 birincikânun perşembe günü saat 15 te Ziraat Vekâleti binasında müteşekkil Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

3 — 30 aded Mibzer için 1519 lira, 15 aded 5 Diskli pulluk için 675, 15 aded 6 Diskli pulluk için 864 ve 30 aded Diskharo için 788 lira muvakkat teminat verilecektir.

4 — Bu makinelere aid idari ve fenni şartnameler Zirai Kombinalar Müdürlüğünden parasız olarak verilir.

5 — İsteklilerin kapalı zarflarını 14 birincikânun perşembe saat 14 e kadar Komisyona vermeleri ve saat 15 te 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla birlikte Komisyonda hazır bulunmaları. (7906)

SATILIK MOTÖR

Müfarakat dolayısile 1935 senesinde inşa edilen yelkenli ve Diesel motörlü OLALA ismindeki yat satılıktır. Arzu edenlerin Fransız General Konsolosluğuna veyahud Bebekte İhsan kaptana müracaatleri rica olunur.

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

İdarenin mayıs 940 sonuna kadar ihtiyacı için muktezi asgari yedi azami on ton benzin açık eksiltme suretile satın alınacaktır. Muhammen bedeli 2080 lira ve muvakkat teminatı 156 lira olan mezkûr benzinlerin ihalesi 27/11/939 tarihine raslıyan pazartesi günü saat on beşte Galata Rıhtımındaki Umum Müdürlük binasında toplanacak olan Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

Bu babdaki şartname sözü geçen Komisyonda hergün görülebilir. (9269)

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Tekirdağı iskelesi tamiratında kullanılmak üzere muhtelif eb'adda 172 küsur metre mikâbı kazıklık ve döşemelik çıralı çam kerestesi kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

Muhammen bedeli 9012 lira 29 kuruş ve muvakkat teminatı 675 lira 93 kuruş olan mezkûr kerestelerin ihalesi 25/11/939 tarihine raslıyan cumartesi günü saat on birde Galata Rıhtımındaki Umum Müdürlük binasında toplanacak olan Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

İsteklilerin bildirilen vakitten bir saat evveline kadar teklif mektublarını Komisyon Reisliğine tevdi etmeleri şarttır.

Bu babdaki şartname sözü geçen komisyonda hergün görülebilir. (9316)

Münakalât Vekâletinden:

1 — 27/11/939 pazartesi günü saat 10 da Münakalât Vekâleti Levazım Müdürlüğü Eksiltme Komsiyonu odasında cem'an (2600) lira muhammen bedelli (100) ton yerli Karabük kok kömürü kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Muvakkat teminat (195) liradır. Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı Vekâlet Levazım Müdürlüğünden parasız olarak verilecektir.

3 — İsteklilerin kanuna göre vesaik ve teklif mektublarını 27/11/939 pazartesi günü saat (9) a kadar Komisyona vermeleri lâzımdır. (9422)

NEVROZİN

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

Nevralji, Kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser

icabında günde 3 kaşe alınabilir.

Pazarlık ilânı

İzmit Cumhuriyet Halk Partisi Başkanlığından:

İki defa kapalı zarfla eksiltmeye konulduğu halde alıcı çıkmıyan 46957 lira 27 kuruş keşif bedelli İzmit Parti ve Halkevi binası ikmali inşaatı 9/11/939 tarihinden itibaren bir ay pazarlığa konmuştur. Bu işe aid mukavele, proje vesair keşif evrakı Nafıa müdürlüğünde görülebilir.

Muvakkat teminat 3521 lira 79 kuruştur.

İsteklilerin Nafıadan almış olduğu vesikalara istinaden Yüksek Mühendis veya mimar kullanacağına dair vesika, 939 yılına aid Ticaret Odsı kâğıdı ve teklif mektublarile birlikte 9/12/939 cumartesi günü saat 11 e kadar İzmit Halk Partisi ihale komisyonuna müracaatleri lâzımdır. (9467)

SİLKO

ROMATİZMA, LUMBAGO, SİYATİK, ARKA BEL, DİZ, KALÇA ağrılarını teskin ve izale eder

İstanbul Grupu Tapu Sicilli Müdürlüğünden:

Aded	CİNSİ	MARKASI
5	Pilânimetre	Reis marka verniye taksimatlı camla kapalıdır.
17	Balastro	Rihter
70	Tirilin	Rihter, yandan açılır sapı iğneli
20	Prizma	Rihter ve sapı tahta
1	Pandograf	Nesler verniyeli ve madeni
3	Pergel takımı	Rihter marka orta boy
40	Çelik şerid	20 metrelik sapı kırmalı
8	Çelik cetvel	1— metrelik
7	Verniyeli minkale	Süstander
20	Jalon sehpası	
100	Fiş	
10	Alet şemsiyesi	
40	Şakul	Orta boy
6	Mira	

Müfredatı yukarıda gösterilen 14 kalem alâtı fenniye açık eksiltmeye konulmuştur. 27 teşrinisani 939 pazartesi günü saat 15 te ihalesi yapılacaktır. Talib olanların Sultanahmedde Tapu Sicilli Müdürlüğünde müteşekkil Komisyona müracaat etmeleri ilân olunur. (9425)

İstanbul Defterdarlığından:

Nakliye ve motörlü birlikler okulu Harbiye ayniyat ambarında mevcud bulunan 619 lira 42 kuruş muhammen bedelli 899 kalem otomobil malzemesi 16/12/939 tarihine kadar bir ay içinde pazarlıkla satılacaktır. Taliblerin bu müddet zarfında 47 liralık muvakkat teminatla haftanın pazartesi ve perşembe günleri Milli Emlâk müdürlüğünde içtima eden komisyona müracaatleri (9499)

DERMAN

KAŞELERİ

BAŞ, DİŞ ağrılarını, ROMATİZMA sancılarını, SİNİR rahatsızlıklarını DERHAL geçirir.

GRİP, NEZLE ve SOĞUK ALGINLIĞINA karşı müessir ilâcdır.

İcabında günde 1-3 kaşe alınır.

Her eczanede bulunur.

Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir.

Kapalı Zarf Usulile Eksiltme İlânı

Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Direktörlüğünden:

21/11/939 salı günü saat 15 te Ankara Mektebler Muhasebeciliğinde toplanacak Eksiltme Komisyonunda 6750 lira muhammen bedelli Etajerlerin kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı Mektebler Muhasebeciliğine yatırılacak beş lira bedel mukabilinde Fakülte Hesab Memurluğundan alınır.

Muvakkat teminat 506 lira 25 kuruştur.

İsteklilerin teklif mektublarını, muvakkat teminat ve şartnamede yazılı vesikalarla birlikte ayni gün saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Komisyona vermeleri. «5647» (9113)

Dr. Ziya Naki

Kulak, burun, boğaz mütehassısı

Divanyolunda, Türbe karşısı

No. 119 Telefon : 22587

Sahib ve Başmuharriri: ***Yunus Nadi***

Umumî neşriyatı idare eden yazı işleri Müdürü: ***Hikmet Münif Ülgen***

Cumhuriyet Matbaası